

European Asylum Support Office

EASO

EASO Menşe Ülke Bilgisi (COI) Raporları Yazma ve Kaynak Gösterme Kılavuzu

Haziran 2019

SUPPORT IS OUR MISSION

European Asylum Support Office

EASO

EASO Menşe Ülke Bilgisi (COI) Raporları Yazma ve Kaynak Gösterme Kılavuzu

Haziran 2019

SUPPORT IS OUR MISSION

Avrupa Birliği hakkında daha fazla bilgiye internet üzerinden ulaşabilirsiniz (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019

Print ISBN 978-92-9485-635-7 doi:10.2847/07569 BZ-03-18-380-TR-C
PDF ISBN 978-92-9485-634-0 doi:10.2847/623671 BZ-03-18-380-TR-N

© Avrupa Sığınma Destek Ofisi, 2019

Aksi belirtilmedikçe, işbu belge kaynağı belirtilmek kaydıyla çoğaltılabilir.
Bu yayında çıkan üçüncü şahıslara ait materyaller için ilgili üçüncü şahısların kendi telif hakları beyanlarına atıfta bulunulmuştur.

Kapak fotoğrafı: iStock/adamkaz, [standart lisans](#), 2013, [url](#)

Bu belgede yer alan bilgilerin kullanımından EASO ya da EASO adına hareket eden hiçbir şahıs sorumlu tutulamaz.

Bu raporun İngilizce dilinde yazılan orijinal versiyonu, EASO-DGMM Yol Haritası 2019-2021'de belirtildiği üzere Türkçeye çevrilmiştir. Orijinal İngilizce versiyon ile tercüme edilen versiyon arasında herhangi bir uyumsuzluk olması halinde orijinal İngilizce versiyon geçerlidir.

İçindekiler

Giriş	7
1. Kısım – COI Yazma kılavuzu	8
1. COI yazma süreci	8
2. COI yazma stratejileri araç kutusu	11
2.1 Alıntı yapma veya eserden aktarma	11
2.1.1 Doğrudan alıntılar ve tırnak işareti kullanımı	11
2.1.3 Uzun (blok) alıntılar	12
2.1.4 Alıntı içinde alıntı	12
2.1.5 Alıntı içinde çıkarma ve ekleme	12
2.1.6 Esas alıntındaki hatalar	13
2.2 Mealen aktarma/başka kelimelerle ifade etme	13
2.3 Özetleme	13
2.4 Sentezleme	14
2.5 Çarpıtmama ve doğrulun temini	15
3. COI yazma tarzı	16
3.1 Raporun yazıldığı dil	16
3.2 Sade bir dille yazma	16
3.3 Tarafsız üslup	16
3.4 Sığınma ve insan hakları ile ilgili hukuki terminoloji	17
3.5 Cinsiyete ve gruba özgü dil	17
3.6 Dil bilgisi ve dil mekaniği	18
3.6.1 Kaynakları ve bilgileri tanıtırken fiil zamanları	18
3.6.2 Etken çatı	19
3.6.3 Niteleyici ve zamanla ilişkili zarflar	20
3.6.4 Sayılar: tarihler, rakamlar, para birimleri	20
3.6.5 Yazı tipleri	22
3.6.6 Baş harfi büyük yazma	23
3.7 Kaynakların tanıtılması ve açıklanması	24
3.7.1 Uzman kaynakların isimlerinin kullanılması	24
3.8 İngilizce olmayan ve yerel dildeki metin, kelimeler ve isimler	25
3.8.1 Esas/yerel dildeki terimler	25
3.8.2 Etnik ve dinî grupların ve topluluk gruplarının özel isimleri	25
3.8.3 İngilizce dışındaki dillerde resmî yazarlar ve unvanları	25
3.8.4 İngilizce olmayan bir kaynaktan edinilen bilgiyi kullanma	26
3.8.5 Özel karakterleri/alfabesi olan diller	27

2. Kısım - COI Kaynak Gösterme kılavuzu	29
4. Kaynak gösterme sistemi	29
4.1 Dipnot kullanımı ve yerleştirilmesi	29
4.2 Dipnotların içeriği	29
4.3 Dipnot formatı ve örnekleri	29
4.4 Dipnotların diğer kullanım alanları	30
4.4.1 Netlik kazandırma	30
4.4.2 Kaynak hakkında daha fazla bilgi sağlama	30
5. COI kaynak gösterme hususunda yaygın karşılaşılan zorluklar	31
5.1 Dipnotları kaynakça ile eşleştirme.....	31
5.2 Kurum isimlerinin kısaltmaları.....	31
5.3 Bir belgenin tek ve birden çok yazarları	31
5.4 Cümle ortası dipnotları.....	32
5.5 İkincil bir kaynaktan alınan özgün bilgi.....	32
5.6 Artık çevrim içi olarak veya esas bağlantısından erişilebilir olmayan esas kaynak	33
5.7 Yalnızca ücretli bir kaynaktan mevcut bilgiler	33
5.8 Bir internet sitesinin önbelleğe alınmış veya arşivlenmiş versiyonundan alıntılama	34
5.9 Bir haber servisi tarafından tercüme edilen ve yeniden basılan makaleler	34
5.10 Erişilemeyen temel kaynağa dayanan esas makale.....	35
6. Bir kaynakçanın öğeleri ve madde formatı zorlukları	36
6.1 Alt-bölümler.....	36
6.2 Kaynakçadaki maddelerin alfabetik sırası.....	36
6.2.1 Bir sayı veya simge ile başlayan kaynaklar veya başlıklar	36
6.2.2 Resmî adı 'The' ile başlayan İngilizce kaynaklar.....	37
6.2.3 Bir belirli tanımlık (Le, Al, vb.) ile başlayan İngilizce olmayan kaynak adları.....	37
6.7 Yazar(lar).....	37
6.8 Belgelerin başlıkları	38
6.9 Yayımlanma tarihleri.....	38
6.9.1 Genel ilkeler.....	38
6.9.2 Tarihin olmadığı durumlar	38
6.9.3 Varsayılan tarih.....	39
6.10 Köprü	39
6.11 Sayfa numaraları.....	39
6.12 Erişim tarihi.....	40
7. Referans kaynaklarına örnekler	41
7.1 Kitaplar	41
7.2 Bir kitaptaki veya düzenlenmiş bir kitaptaki/antolojideki bölüm.....	41
7.3 Gazeteler, haber siteleri ve dergiler	42
7.4 Haber ajansları.....	43

7.5	Bağımsız/resmî olmayan kuruluşların yayınları	44
7.5.1	Bireysel bir yazar adı olmadan.....	44
7.5.2	Bireysel bir yazar adıyla	45
7.5.3	Yıllık bir raporda ülke bölümü.....	45
7.6	Resmî yayınlar.....	46
7.6.1	Genel yaklaşım.....	46
7.6.2	Bireysel bir yazar adıyla	46
7.6.3	Bir devlet kurumu tarafından hazırlanan yıllık bir raporda ülke bölümü	47
7.7	Hakemli ve akademik dergiler	47
7.8	İnternet Siteleri.....	48
7.9	Bir gazete, dergi veya bir internet platformunda yayımlanan uzman yorumu.....	49
7.10	Diğer COI birimleri tarafından hazırlanan araştırma heyeti raporları ve COI raporları	50
7.11	BM yayınları.....	51
7.11.1	BM Yazarları.....	51
7.11.2	BM alıntılarına ilişkin örnekler.....	52
7.11.3	Bireysel bir yazar adıyla BM raporları.....	52
7.12	Kanunlar, yönetmelikler ve hukuki belgeler	52
7.12.1	Ulusal düzeyde mevzuat ve hukuki belgeler.....	53
7.12.2	Bölgesel düzeyde mevzuat ve hukuki belgeler	53
7.12.3	Değişik kanunlar	53
7.12.4	Resmî esas kaynak tarafından İngilizceye tercüme edilen kanunlar.....	54
7.12.5	Mevzuatın tercüme edilmiş kopyaları	54
7.12.6	İkincil kaynaklarda yeniden üretilen mevzuat kopyaları veya alıntılar	54
7.13	yayımlanmış konferans bildirileri, belgeleri, sunumları.....	55
7.14	Yazarı olmayan başvuru kitapları ve internet başvuru siteleri	55
7.15	Bilimsel inceleme ve tez	56
7.16	Veri Tabanları.....	56
7.17	Televizyon, film ve video yayınları	56
7.18	Radyo yayınları ve podcastler.....	57
7.19	Bloglar.....	57
7.20	Sosyal medya.....	57
7.21	Haritalar, tablolar ve grafikler.....	58
8.	Sözlü referans kaynağı örnekleri.....	59
8.1	Sözlü kaynaklarla telefon, Skype aracılığıyla veya yüz yüze yapılan mülakatlar.....	59
8.2	Kaynaklarla yapılan e-posta görüşmeleri ve yazışmalar.....	59
8.3	Toplantı ve konferanslarda yapılan sözlü kaynak bildirileri	60
8.4	İsimsiz sözlü kaynaklar	60
9.	Araştırma kayıtlarının muhafazası.....	62
Ek A	— Örnek kaynakça.....	63
Ek B	— Düzeltme okuması kontrol listesi	65

Giriş

Avrupa Sığınma Destek Ofisi (EASO) tarafından Menşe Ülke Bilgisi (COI) raporları, EASO COI Rapor Metodolojisi esas alınarak düzenlenir. EASO anlamlı, hedefe yönelik ve metodolojik açıdan sağlam COI raporlarının oluşturulmasında, aynı zamanda, tutarlı bir yazım biçimi ve kaynak gösterme sistemini de gerekli kılmaktadır. Böyle bir sistem EASO COI Rapor Metodolojisi içerisinde ortaya konan genel standart ve ilkelerin tümünü içermeli ve bilgilerin şeffaflığı ve izlenebilirliğinin yanı sıra kullanılabilirliğe ve okunabilirliğe ilişkin azami ölçüde güvence sağlamalıdır. Biçim kaynak gösterme kılavuz ilkeleri, bizzat kendi içlerinde tutarlı, mantıklı, kapsamı ve COI gereksinimlerine uygun nitelikte olmalıdır.

EASO COI Yazma ve Kaynak Gösterme Kılavuzu, EASO COI raporlarını (birlikte) hazırlayan COI Araştırmacılarına yöneliktir. Kaynak gösterme kılavuzu EASO COI Raporu Metodolojisine eşlik eder. Kılavuzun, araştırmacılar/yazarlar için açık, anlaşılır, kullanışlı ve pratik bir başvuru kaynağı olması amaçlanmıştır. Ayrıca bu Kılavuz ile çeşitlilik arz eden bir topluluk olan AB + COI yazarlarının desteklenmesi, EASO yazma/ kaynak gösterme çalışmalarına yönelik yaklaşımların uyumlaştırılması ve EASO COI yayınlarına ilişkin çalışmalarda tutarlılığın temin edilmesi de amaçlanmaktadır.

Bu Kılavuz, İngilizce yazılan EASO COI raporları için hazırlanmıştır. Kılavuz EASO, Avusturya, Belçika, Fransa, Almanya, İsveç, EASO, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Bürosu (BMMYK), Avusturya Menşe Ülke ve Sığınmacı Araştırma ve Belgeleme Merkezi (ACCORD) ve Kanada ile diğer kurum ve ülkelere ait mevcut COI biçim kılavuz ilkeleri kapsamındaki en iyi uygulamalar ve unsurlar araştırıldıktan sonra oluşturulmuştur. Aynı zamanda, çok çeşitli kaynak gösterme ve alıntılama sistemiyle de istişare edilmiştir. Bu Kılavuzun oluşturulmasında diğer kaynakların yanı sıra Avrupa Komisyonu İngilizce Biçim Kılavuzu ve AB Kurumlar Arası Biçim Kılavuzundan da yararlanılmıştır.

2017 ve 2018 yıllarında, yedi AB+ ülkesinden (Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Almanya Slovak Cumhuriyeti ve İsveç) COI uzmanlarının oluşturduğu bir çalışma grubu bu Kılavuz içeriğini tartışarak bu içeriğe katkı sunmuştur. Kılavuz, Estonya'dan bir COI uzmanı tarafından da iç tutarlılık incelemesinden geçirilmiştir. EASO COI ekibi ve yönetimi tarafından da geri bildirim sağlanmıştır.

Bu belgedeki bazı örnekler bir ilkeye örnek vermek için oluşturulmuş veya düzenlenmiş olup mevcut belgelerden alınmamıştır. Bu belge genelinde “araştırmacı”, “yazar” ve “hazırlayan” terimleri birbirlerinin yerine kullanılabilir ve COI üreten COI araştırmacısı anlamına gelir.

Anlamlı olmasını sağlamak için bu belge düzenli olarak güncellenebilir. Hata bildirmek veya güncellenecek/eklenecek bilgi önerisinde bulunmak için lütfen şu adrese e-posta gönderiniz: coi.network@easo.europa.eu

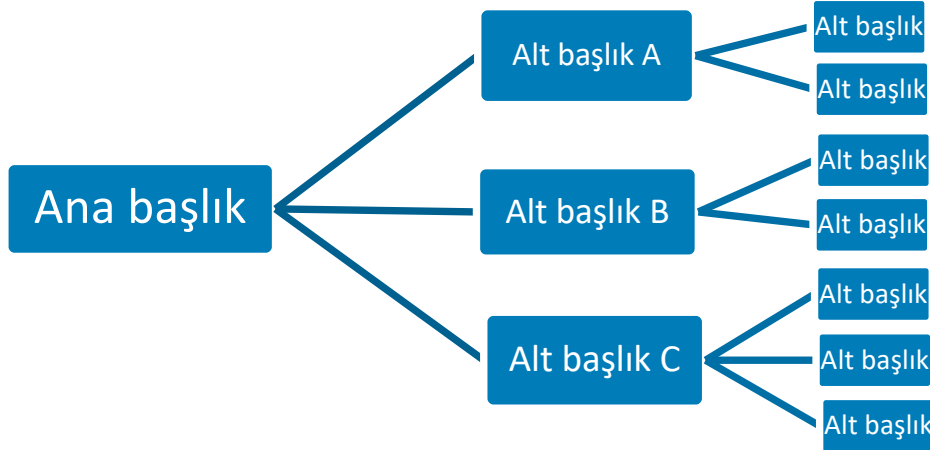
1. Kısım – COI Yazma kılavuzu

1. COI yazma süreci

COI araştırma raporları için araştırma yapılması ve bu raporların yazılması COI kalite kriterlerine göre değerlendirilen kaynaklardan büyük miktarda bilgiyi toplama, değerlendirme, analiz etme, düzenleme ve sentezlenme işlemlerini içeren doğrusal olmayan bir süreçtir. Araştırma sonuçlarının yazılı olarak sunulması tüm süreç boyunca derinlemesine düşünme, yeniden yazma ve gözden geçirme gerektirir. Nihai amaç sığınma başvurularına ilişkin karar verme sürecini desteklemek amacıyla okuyucuyu ülke koşulları hakkında anlamlı, geçerli bilgilere yönlendirmek üzere düzenlenmiş, odaklı, açık, mantıklı, kaynağı belli ve gerçeğe dayalı bir COI raporu yazmaktır. COI raporları, hedef kitlenin menşe ülkedeki belirli bir konu hakkındaki sorularını cevaplamayı amaçlar. Raporlar bu ana sonucu verecek şekilde yazılmalı ve düzenlenmelidir. Görev tanımına dayanarak, yazarlar araştırmalarında ele alacakları temel konuları belirlemek için bir araştırma planı oluşturmak isteyebilirler; çünkü bu sonrasında yazma sürecine rehberlik etmek için faydalı olabilir.

Yazma öncesi ve düzenleme

Yazma öncesi, araştırma sonucu elde edilen bilgiler ve raporda ele alınacak temel sorular ışığında yazarın ana ve alt başlıkları kavramsallaştırdığı ve ayrıntılarıyla açıkladığı değerli bir süreçtir. Görev tanımı, hedef kitlenin COI konusu (konuları) hakkında neleri bilmesi gerektiğine dair yürütülen mantık ve araştırma sonuçları esas alınarak çıkarılan bir zihin haritası veya taslak yazma öncesi süreç açısından faydalıdır. Araştırmayı alt başlıklara nasıl ayırıp düzenleyeceğiniz ve çözümleyeceğiniz hakkında beyin fırtınası yapın ve her alt başlık hakkında toplanan bilgileri ifade edin:

Oluşturma, hazırlama ve yazma

Raporu yazarlar, görev tanımı doğrultusunda bu COI raporunun hedef kitle için hangi ana soruları cevaplaması gerektiğini düşünmelidir. Bunu akılda tutarak her bir bölümü mantığa uygun şekilde nasıl düzenleyeceğinizi düşünün. Bir alt başlığı açıklamak için hangi unsurlar ele alınmalıdır? Bölümde geniş kapsamdan spesifik bilgiye doğru bir akış izlenebilir mi? Peki ya daha eski bilgilerden daha yeni bilgilere? COI ve başlık(lar) için faydalı diğer düzenleme ilkelerini düşünün ve bunları uygun şekilde alt başlıklara uygulayın:

- Hedef kitle/okuyucular için en alakalı unsurları düşünün;
- Benzer bilgileri gruplayın, doğrulayın, karşılaştırın ve kıyaslayın;
- Geniş kapsamlı kavramlara/eğilimlere göre düzenleyip ardından spesifik olaylara doğru ilerleyin;
- Daha eski bilgilerden daha yeni bilgilere doğru ilerleyin (geçmişe takılı kalmamaya özen gösterin);

- Bilgileri doğrulanma seviyesi yüksek olandan az olana doğru gruplayın; çeşitliliğe/nüansa dikkat edin ve doğrulanmalar ile çelişkili olanları yan yana getirin;
- Raporun bölümlerini mantıksal olarak geniş kapsamdan spesifik alt başlıklara doğru düzenleyin (örneğin mevzuat, toplumun/devletin tutumları, farklı aktörler tarafından muamele, koruma ve etkinlik, bireysel kaçış olasılığı).

Belirli bir başlık veya alt başlık ile ilgili kısa bölümler ve paragraflar yazın. Fikirleri destekleyin ve birleştirin. Toplanan bilgilerin ne gösterdiğinin bir resmini oluşturun. En güçlü kanıttan (örneğin doğrulanma seviyesi yüksek) başlayın ve ardından destekleyici kanıtları (örneğin münferit örnekler) sunun. Kısa ve net cümleler kurun, paragraflarda tek bir konuya odaklanın. Fikirleri cümleden paragrafa, kısma ve bölüme doğru inşa edip birleştirin. Araştırmadaki boşlukları ve eksik bağlantıları ortaya çıkarın (aralarındaki boşlukları doldurmanın her zaman mümkün olmayabileceğini unutmayın).

Düşünme, tekrar çalışma, gözden geçirme

COI meslektaşınıza veya amirinize taslak bölümü okutun ve metinde sentezlenen bilgilerin okunabilirliği ve anlamı hakkında geri bildirim isteyin. Okuyucu yazılan bir bölümü okuduktan sonra ne sonuç çıkarıyor? Hedef kitle için bağıntılı olmayan, önemsiz bilgi var mı? Okuyucunun aklındaki bazı soruları cevapsız bırakan önemli boşluklar var mı? Belgeyi hedef kitlenin bakış açısından okuyun ve daha anlaşılır olmasını sağlayın, zayıf noktaları ya da net olmayan bağlantıları güçlendirin. İlave araştırma/doğrulama/kaynaklar ile taslak üzerinde tekrar çalışın; metni gerektiği şekilde yeniden düzenleyin ve anlaşılır hale getirin. Bir süre taslakla uğraşmayın ve birkaç gün sonra tekrar bakın. Tekrar dikkatlice okuyun ve mantık, bilgi veya kaynak ile ilgili boşlukları ele alın. İçerik ve metodoloji ile ilgili sorunlar çözüldükten sonra yazım ve kaynak gösterme tarzındaki hataları ve tutarsızlıkları bulup düzeltmek için metni okuyun (redaksiyon). EASO COI raporlarına yönelik redaksiyon kontrol listesi için bkz. [Ek B](#).

Yazma süreci boyunca “alaka/bağıntı”, hangi konuların ve bilgilerin dâhil edileceğine veya bırakılacağına, hangilerine odaklanılıp hangilerinin geliştireceğine veya ölçeklendireceğine karar verme konusunda yazarlar için kilit referans noktasıdır:

Kalite değerlendirmesi ve revizyonlar

Birden fazla ulusal COI yazarı tarafından bölümler halinde ortak şekilde hazırlanan EASO COI raporlar söz konusu ise her bir yazarın taslağı tamamlandığında, tüm taslaklar tek bir belgede toplanır. Ardından bu taslak meslektaş değerlendirmesi için diğer AB+ COI birimlerine ve muhtemelen dışarıdan uzmanlara gönderilir. EASO meslektaş değerlendirmesi kuralları geçerlidir. Değerlendirmeler tamamlandıktan sonra yazarlara geri gönderilir. Yazarlar her bir görüşü değerlendirir, gerekli ve uygun yerlerde değişiklikleri uygular veya daha fazla bilgi ekler. Meslektaş değerlendirmesi süreci hakkında daha fazla bilgiye EASO COI Metodolojisinden ulaşılabilir.

Son olarak rapor EASO içinde değerlendirmeden geçer ve yayıma hazırlanma ve redaksiyon için profesyonellere gönderilir. Nihai versiyon, EASO'nun [COI Portalı](#)'nda yayımlanır.

2. COI yazma stratejileri araç kutusu

COI yazarları, belirli bir husus veya konu ile ilgili araştırma sonuçları hakkında kısa ve özlü bir rapor oluşturma sürecinde alıntı, mealen aktarım, özet ve sentezlenmiş materyallerin bir karışımını kullanır. Bu yazma stratejilerinin her biri aşağıda açıklanmıştır.

2.1 Alıntı yapma veya eserden aktarma

2.1.1 Doğrudan alıntılar ve tırnak işareti kullanımı

Doğrudan alıntıda bir kaynakta yazan metin tam olarak kopyalanır, ifadeler açıkça ve eksiksiz şekilde tek tırnak işareti içine alınır. Alıntıları tedbirli kullanın ve ana metnin akışı içine yerleştirin. Diğer durumlarda olduğu gibi alıntı yapılan materyal için her zaman kaynak gösterilmelidir.

Resmî devlet görüşü veya hukuki hüküm belirten kanun, yönetmelik veya politika belgelerinden doğrudan alıntı yapılmalıdır.

Bağıntıyı sağlamak ve okuyucuya aşırı ağır bir metin sunmamak için kaynaklardan doğrudan alıntı yapma konusunda seçici olun, bunun yerine mealen aktarmayı deneyin ve sadece önemli veya güçlü ana ifadeler için doğrudan alıntı yapmayı tercih edin. Doğrudan alıntı yapmanın uygun olduğu ve alıntı yapıp yapmama konusunda karar verilmesi gereken anlar vardır.

Alıntı yaparken kesinlik önemlidir. Aşağıdaki tırnak işaretlerinin nasıl yerleştirildiğine dair farklılıklara dikkat edin:

Kaynakta yer aldığı şekilde tam bir cümle alıntıldığında tırnak işareti noktadan sonra konur:	‘Mahkeme süreci uzun, karmaşık ve rüşvet vermek gerekli. İnsanlar sıklıkla bundan şikâyet ediyordu.’ ¹³
Sadece bir kelime veya kısım alıntıldığında tırnak işareti noktadan önce konur:	Yerel bir STK’ya göre aile içi şiddet “normalleştiriliyor” ve bu suç “çoğunlukla rapor edilmiyor”. ¹³

Dört satırdan kısa veya tek kelimelik 2.1.2 kısa alıntılar

Kısa alıntılar dört satırdan kısadır ve çevresindeki metnin içine entegre edilmelidir.

Mümkün olan yerlerde, bilgiyi olabildiğince mealen aktarmaya ve sentezlemeye çalışın. Kısa alıntılar kullandığınızda bunları metnin akışına dâhil edin.

Kural olarak, dört satırdan kısa alıntılar, doğrudan alıntı yapmanın gerekli olduğu durumlarda sınırlı olmalıdır: örneğin COI yazarının kaynağın kendi ifadeleriyle arasına net bir şekilde nesnel bir mesafe koyması gereken belirli durumlar. Bu, aşağıdaki gibi durumlarda mevzu bahis olabilir:

- Mevzuattan kısa alıntılar;
- Kaynağın değer yüklü kelimeler, argo veya resmî olmayan bir dil kullanması;
- Kaynağın güçlü bir görüş ifade etmesi ya da açıkça ona atfedilmesi gereken güçlü ifadeler kullanması;
- Örneğin bir gazete makalesinde beyanı yer alan bir devlet görevlisi gibi bir şahsın birebir ifadesinin gösterilmesi veya vurgulanması (uygun olan yerlerde);
- Bir kaynak, görüşünün etkisi veya can alıcı anlamını kaybetmeden yeniden anlatılması bilhassa zor olan bir şeyi açıkladığında.

Kısa alıntılar metne entegre edilir ve tek tırnak işareti içinde kullanılır.

Alıntı yapmadan önce kontrol edilmesi gereken hususlar	Örnekler
<p>Bu tür alıntılar yapmaktan genellikle kaçınılmalıdır, ancak kullanılması tercih edilirse kaynağı tanımlayan bağlam ve yorumlar sunulmalıdır. Örneğin STK'yı, sorunlara yönelik varlığını/katılımını, bilginin temelini ve kaynağın şiddeti bu şekilde tarif etmesine neyin yol açtığını açıklayın. Bu sayede okuyucu alıntıyı bağlama oturtabilir.</p> <p>Her zaman güvenilir kaynaklardan alınan gerçeğe dayalı bilgiye güvenin. Fazla editoryal veya belirsiz dil kullanmaktan kaçının, kullanırsanız uygun bir bağlama yerleştirin.</p>	<p>Kaynakların değer yüklü tasvirleri:</p> <p>Yerel bir STK, şiddet seviyesini 'korkutucu' ve 'benzeri görülmemiş' olarak tanımladı.¹³</p> <p>Yazar, o ay isyancıların pek çok kişiyi öldürdüğü köy bas-kınlarının grubu 'terörize ettiğini' belirtti.⁵</p> <p>SIGAR'ın üç aylık raporunda zayıf oranlarının 2016'da yüzde 35 oranında arttığına dikkat çekilerek bu oran-ların söz konusu dönemde 'şok edici derecede yüksek' olduğu belirtildi.⁵⁵</p>
<p>Seçici ve stratejik olun; argo dil, okuyucuya söz konusu aktör hakkında ne anlatıyor? Bağlama dâhil etmek fay-dalı mı değil mi?</p> <p>Örneğin bazı durumlarda argoyu alıntılarla ve belirli faktörlerin/aktörlerin sergilediği tutumları vurgulamak da yararlı olabilir. Diğer durumlarda kullanılmamalıdır, çünkü hedef kitle için bağıntılı hiçbir şey katmaz.</p> <p>Genel olarak aşırı editoryal nitelendirmelerden kaçın-ın. Bunlar anlaşılır, nesnel ve spesifik olmazlar.</p>	<p>Argo veya aşağılayıcı dil kullanımı:</p> <p>Yerel konsey, grubun 'putperest' olduğuna dair kamu-oyu açıklaması yaptı.⁵</p> <p>İsyancılar, hükümet için çalışanların Amerikan 'yardak-çısı' olduğu ve öldürüleceği ikazında bulundu.⁸⁵</p>
<p>Her zaman sadece bağlamından bağımsız görüşün kendisine değil değerlendirmeye/görüşe yönlendiren gerçekleri dâhil edin.</p> <p>Bu tür durumlar için her zaman doğrudan alıntı kullan-mak gerekli değildir, ancak ifade çok spesifik ise veya nesnel bir mesafe koymak gerekiyorsa kullanılabilir.</p>	<p>Kaynağın görüşüyle araya nesnel bir mesafe koymak:</p> <p>Kaynak, ülkedeki kadınların hareket özgürlüğü olma-ması ve erkeklerin korumasına ihtiyaç duymaları nede-niyle bir kadının yakın akraba tanıdıkları olmadan yer de-ğiştirmesinin 'neredeyse imkânsız' olacağı görüşünü dile getirdi.⁷⁷</p>

2.1.3 Uzun (blok) alıntılar

Uzun alıntılar, dört satırdan daha uzundur. Uzun alıntılar tedbirli şekilde ve sadece belirli durumlarda kullanılmalıdır. Aşağıdaki durumlarda dört satırdan uzun alıntılar kullanmak uygun olabilir:

- Mevzuattan uzun pasajlar alıntılarken;
- Birkaç belirli adımdan oluşan resmî bir prosedür için alıntı yaparken;
- Nadir durumlarda, sözlü kaynak veya görüşülen bir uzman uzun biçimde spesifik veya benzersiz bilgi sağ-landığında (çok seçici olun).

Bu tür uzun blok alıntılar, ana metinde girintili olarak belirtilmeli, öncesinde ve sonrasında bir paragraf boşluğu bırakılarak ayrılmalıdır. Uzun alıntılar asla italik yazılmaz ve diğer doğrudan alıntılarda olduğu gibi tek tırnak işareti kullanılır.

2.1.4 Alıntı içinde alıntı

Yazar bir kaynaktan alıntı yaptığında ve alıntı içinde ayrıca bir ifade aktarıldığında alıntı içindeki alıntı çift tırnak işareti içine alınır:

The Times 'yerel bir yetkilinin, süreç seviyesini "uzun" ve "karmaşık" olarak tanımladığını' aktardı.¹³

2.1.5 Alıntı içinde çıkarma ve ekleme

Doğrudan alıntılarda metinden bir bölüm çıkardığınızda, çıkarılan metin yerine [...] koyun.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2016 İnsan Hakları Uygulamalarına İlişkin Ülke Raporlarında 'hem yazılı hem çevrimiçi basın aktif olduğu ve çok çeşitli görüşler ifade ettiği; [...] hükümeti eleştiren medya kuruluşlarına hükümet tarafından olumsuz baskı yapıldığı' belirtilmektedir.²³⁶

Kaynak [ek] içindeki bilgilere dayalı kısa açıklamalar eklemek için köşeli parantez kullanın. Küçük-büyük harf gibi küçük değişiklikleri ya da ufak bir yazım hatası düzeltmesini göstermek için köşeli parantez kullanılması gerekmez. Okuyucunun bağlamı daha iyi anlaması için yapılan eklemelere bir örnek:

'Onun [bölge mahkemesi hâkiminin] sanığı iki yıl hapis cezasına çarptırıldığını' belirtti.¹⁵

Bununla birlikte, farklı bir kaynaktan yeni bilgiler veya önemli gerçekler eklendiyse bunların köşeli parantez içinde bir dipnotla belirtilmesi gereklidir:

Kaynağa göre, aşiret 13 köyün bulunduğu 'Zorab Dağı ve Turfi'den [Mamiash yöresinin doğusunda bir bölge¹] uzanan bir alana yerleşti'.²

2.1.6 Esas alıntındaki hatalar

Ufak yazım hataları, düzeltme yapıldığı belirtilmeden basitçe düzeltilebilir. Ancak, belirsizlik varsa yazarlar hatanın yanına [sic] şeklinde eklemeye alıntındaki hataya işaret edebilir. Bu, esas metinde bu şekilde olduğunu belirtmek içindir.

'Bilgi edinme zorlukları ve Somali'de şiddet hakkında yeterli genel bilgi olmadığı gerçeği göz önüne alındığında, Landinfo yine de ACLED'in verdiği bilgilerin Mogadişu'daki şiddetten sorumlu olanların [sic] ve şiddet mağdurlarının zayıflarına ilişkin bir gösterge sağladığını düşünmektedir.'¹²

¹² Norveç, Landinfo, Somali: Violence, fatalities, perpetrators and victims in Mogadishu (Mogadişu'da şiddet, zayıflar, failer ve kurbanlar), 27 Şubat 2017, [url](#), sf. 2

2.2 Mealen aktarma/başka kelimelerle ifade etme

Mealen aktarma (veya başka kelimelerle ifade etme), yazarın, örneğin cümle yapısını değiştirip kaynağın tüm esas unsurlarını koruyarak aynı içeriği kendi sözcükleri ve tarzıyla aktarmasıdır. Mealen aktarılan metin bir özete kıyasla esas metne çok daha yakındır. Mealen aktarılan malzeme genellikle kaynak malzemedenden daha kısadır. Genellikle cümle seviyesinde yapılır. Ayrıca alıntı metinler içerebilir.

Mealen aktarma:

Marieke Van Houte'nin Avrupa'dan dönen Afganlar hakkında 2016 yılında yayımlanan çalışması, ülkelerine dönen Afganlar arasında daha zayıf toplumsal 'bütünleşmişliğe' sahip olanların 'yaygınlaşmış şiddete' karşı daha savunmasız hissetme ve ailelerine bağımlı hale gelmelerinin daha olası olduğunu ortaya koymuştur.¹⁰⁹⁷ Bu araştırmaya göre Avrupa'da yaşamış fakat Avrupa'daki ev sahibi ülkelere tam olarak katılım sağlayamamış ve ülkelere dönmüş olan bu kişiler, 'fazla beceri ya da fikir edinmemiş' ve bu da şahsi riskleriyle ilgili olarak daha düşük bir profilde yer almalarına ve Afganistan'a döndükten sonra 'aidiyetlerini müzakere etmenin' bir yolu olarak muhafazakârlık ve geleneği kullanmaya daha çok eğilimli hale gelmelerine neden olmuştur.¹⁰⁹⁸

¹⁰⁹⁷ Van Houte, M., Return Migration to Afghanistan – Moving Back or Moving Forward? (Afganistan'a Dönüş Göçü - İleriye mi Yoksa Geriye mi Gidiliyor?), 2016, sf. 169

¹⁰⁹⁸ Van Houte, M., Return Migration to Afghanistan – Moving Back or Moving Forward? (Afganistan'a Dönüş Göçü - İleriye mi Yoksa Geriye mi Gidiliyor?), 2016, sf. 169

2.3 Özetleme

Özetleme, yazarların bir kaynağın sunduğu ana fikirleri kendi tarzlarında kısa ve öz şekilde sunarken aynı zamanda kilit noktalara ("büyük resim") yoğunlaşmasıdır. Özetleme, mealen aktarıma göre daha kapsamlı bir yaklaşımdır ve genellikle aktarılan metinden daha kısa ve yoğundur. Özetleme, temel fikirle ilgili kısa ama geniş kapsamlı bir açıklama sunarak metindeki asıl meseleyi yoğunlaştırır. Bu teknik bilhassa alıntı yapılamayacak veya mealen

aktarılamayacak kadar uzun veya ayrıntılı bir metinde (örneğin tez, kitap veya uzun bir rapor) ilgili bilgi bulunduğunuzda yararlıdır. Özet yaparken esas kaynağın ifadesine sadık bir sonuç ortaya koyduğunuzdan emin olun. Özette kısa alıntılara da yer verilebilir.

Benzer bilgileri doğrulamak ve çapraz kontrol yapmak için birden fazla kaynak bir araya getirildiğinde, bu işlem [sentezleme](#) denilen anlamlı bir özetleme tekniğidir.

Özet:

John J. Johnson'ın Vittlandia'dan geri dönen Blaqvarialılar hakkındaki 2016 tarihli araştırmasına göre, Blaqvaria'ya geri dönen ve bel bağlayacakları daha az toplumsal kaynağa sahip olanlar 'genelleşmiş şiddete' daha fazla maruz kalırken Vittlandia'dayken daha az bütünleşmiş olanlar yeniden entegrasyon stratejisi olarak toplumsal geleneklere katılma eğilimindedir.¹⁰⁹

¹⁰⁹ Johnson, J., Return Migration to Blaqvarialand (Blaqvaria Topraklarına Dönüş Göçü), 2015, sf. 121

2.4 Sentezleme

EASO tarafından kullanılan yaklaşım, EASO COI Araştırma Metodolojisinde açıklandığı şekilde tüm COI araştırma sürecini ve araştırma sonuçlarının sunulmasını ifade eder. COI bağlamında analiz bir düşünme sürecini ve toplanan bilgilerin birbirinden ayrılıp bölünerek incelenmesini, bilginin analitik olarak karşılaştırılmasını ve kıyaslanmasını içerir. Bilgi sentezlenirken yoğunlaştırılmış bilgiler bir araya getirilerek farklı kaynaklardan edinilmiş bilgiler okuyucunun COI ihtiyaçlarına uygun bir şekilde yeniden şekillendirilir. Bu süreçte, bir sorunun tüm öğelerini ve aralarındaki bağlantıları gösteren bir tablo ortaya koymak amacıyla toplanan bilgiler mantığa uygun şekilde düzenlenir, fikirler birbirine bağlanır ve farklı başlıklar/alt başlıklar arasında bağlantı kurulur.

Bilgilerin sunulma sırası ve savlar arasında kullanılan bağlaçlar ile ilgili seçim, araştırmacının toplanan bilgileri derlemesine, uygun şekilde ağırlıklandırmasına ve doğrulama, karşılaştırma ve çapraz kontrol süreçlerini okuyucuya görünür kılmasına olanak tanır. Bu nedenle sentez bilgilerin karşılaştırılma, doğrulanma, mukayese edilme ve çelişkileri tespit etme şeklini kesin ve tutarlı şekilde sergilemek için benzer bilgileri/kavramları yapılandırma kasıtlı bir yazılı "özetleme" şeklindedir. Örneğin çok sayıda farklı kaynak benzer şeyleri söylüyorsa bilgiler doğrulanmak üzere birlikte gruplandırılabilir. Yazılı seviyede sentezleme cümle, paragraf veya bölüm seviyesinde yapılabilir. Ancak, kaynaklar bir olguyu veya konuyu açıklamak için nadiren aynı kelimeleri kullanır; yazarlar, aynı konunun kaynaklar tarafından nasıl farklı şekilde açıklandığına dair incelikleri fazla genelleştirmemeye veya göz ardı etmemeye özen göstermelidir.

Metin içinde sentez örneği:

Afganlar arasında yaygın olan algı, teamül hukukunun şeriat ile aynı doğrultuda olduğudur; ancak uygulamada ikisi zaman zaman birbirleriyle çelişir.⁶³ Ayrıca, bazı uygulamalarda bu yasalar resmî kanunlara aykırıdır⁶⁴ ve özellikle kadın haklarını ihmal ve göz ardı eder.⁶⁵

⁶³ Norveç, Landinfo, Afganistan: Blood feuds, traditional law (pashtunwali), (Kan davaları, teamül hukuku, Peştun Wali) 1 Kasım 2011, [url](#), sf.5; FRC, Pashtunwali: an analysis of the Pashtun way of life (Peştunvali: Peştun yaşam tarzı analizi), 5 Nisan 2017, [url](#), sf. 45-46; Nojumi, N., e-posta, 22 Eylül 2017. Neamat Nojumi, Afganistan üzerine çalışan ve bu raporu değerlendirirken bu yorumu yapan bir bilim insanıdır

⁶⁴ FRC, Pashtunwali: an analysis of the Pashtun way of life (Peştunvali: Peştun yaşam tarzı analizi), 5 Nisan 2017, [url](#), sf. 45-46

⁶⁵ Nojumi, N., e-posta, 22 Eylül 2017. Neamat Nojumi, Afganistan üzerine çalışan ve bu raporu değerlendirirken bu yorumu yapan bir bilim insanıdır.

2.5 Çarpıtmama ve doğruluğun temini

Bilgi sunmak için kullanılan her yazma türüyle birlikte esas kaynaktan daha çok uzaklaşılır. Esas kaynakla aradaki mesafe arttıkça bilgiyi çarpıtma ve doğruluğun kaybolma riski de artar. Bilgi en yanlışsız şekilde doğrudan alıntıyla sunulabilir; sentezlenmiş metinde bilginin çarpıtılması riski daha yüksektir, ancak analiz edilen bilgileri açıklama potansiyeli daha yüksektir. Bu bölümde, araştırılan materyallerden bilgilerin doğru şekilde işlenmesini ve sunulmasını sağlama amaçlı bazı stratejiler sunulacaktır. Bunlar bir bilginin diğerlerine göre ne kadar ağırlıklı görüldüğünü etkileyebileceği için önemli faktörlerdir.

- **Ayrıntılara yer verin:** Özetleme/sentezleme öncesinde, bağlamı/anlamı açık şekilde kavramak için sistematik bir şekilde araştırma yapın ve kaynakları geniş iyice/derinlemesine okuyun.
- **Bağlam sunun:** Okuyucunun, bir bilginin yanındaki diğer bilgilerle ilişkilerini anlamasını sağlamak için yeterli bağlam sunun; kullanılan bilgilerin bağlam dışına çıkmadığından emin olun.
- **Nüans, anlam ve amacın bilincinde olun:** İncelikleri/çeşitlilikleri/tezatları aşırı genelleştirmeyin veya geçiştirmeyin; bir meslektaşınızdan çalışmanızı kontrol etmesini isteyerek metnin nasıl anlaşıldığını kontrol edin.
- **Açık ve net niteliklendirme:** Görüşlerin açık şekilde niteliklendirildiğinden ve gerçek şeklinde sunulmadığından emin olun.
- **Orantılı olun:** Belirli bilgileri veya kaynakları kasten göz ardı etmeyin ya da gereğinden fazla vurgulamayın; ilgili bilgileri atlamayın ya da önemli olmayan ayrıntılara çok fazla odaklanmayın.

3. COI yazma tarzı

3.1 Raporun yazıldığı dil

EASO COI raporları, İngiltere/İrlanda İngilizcesi yazım standartlarına göre İngilizce dilinde yazılır. EASO COI raporlarında dil bilgisi doğru, kullanılan kelimeler anlaşılır ve uygun, yazım ve noktalama kurallarına uyulmuş olmalıdır. EASO COI raporlarının kalitesi ve dolayısıyla hedef kitle tarafından kullanılabilirliği açısından raporun açık bir dille yazılması kritik önemdedir.

İngilizce yazım denetimi için [Oxford İngilizce Sözlük](#) ve [Avrupa Komisyonu İngilizce Biçem Kılavuzu](#) kullanılabilir.

3.2 Sade bir dille yazma

COI raporlarının yazarları, cümle kurarken ve aktarım yaparken sade ve anlaşılır bir dil kullanmaya çalışmalıdır.

Yazarken anlaşılır ve kesin bir dil kullanın. Ana dili İngilizce olmayanlar dâhil ortalama bir okuyucu ne yazdığını anlayabilmelidir. Muğlak bilgiler kullanmaktan ve anlaşılmayan ya da belirsiz bir dil kullanmaktan kaçınin. Gerekli veya mümkünse, verdikleri bilgiler çok muğlak şekilde dile getirilmişse sözlü kaynaklardan açıklama veya somut örnekler isteyin.

Yazarların, COI raporlarında sunulan bilgilerdeki kalıpları, olası istisnaları ve önemli ince ayrıntıları doğru şekilde yakalamaları önemlidir. Anlaşılır ve yanlışsız bir dil kullanmaya gayret edin. Kaynağın kendisi anlaşılmayan bir dil kullanıyorsa o kaynağı kullanıp kullanmamayı ya da anlaşılmayan kısmı doğrudan alıntılamanın gerekip gerekmediğini düşünün. Örneğin kaynaklar bazen bir konu hakkında bilerek belirsiz davranır ve bizatihi bu husus durumu göstermesi açısından uygun olabilir.

- İçeriği mantıksal olarak yapılandırın, başlıklar ve alt bölümler kullanın.
- 15-20 kelimelik kısa cümleler kullanın ve uzun cümleleri kısaltın.
- Bir paragraf yaklaşık 5-10 cümle uzunluğunda olmalıdır.
- Paragraflara ana görüşe parmak basarak başlayın ve ardından destekleyici bilgileri sunun.
- Etken çatı kullanın.
- Profesyonel ve nötr bir üslupla yazın.
- Uzman veya akademisyen olmayan kitle tarafından net anlaşılacak bir dil kullanın.
- Jargon, argo, metafor, deyim veya mecaz kullanmaktan kaçınin (ör. Onlara hayvan gibi davrandılar; durum çocuklar için bir kâbustu).
- Kısa ve öz yazın; mümkün olan yerlerde gereksiz kelimeleri çıkartın.
- Uzmanlık gerektiren terimleri açıklayın ve tekrarlanıyorsa tutarlı bir şekilde kullanın; her raporun en başına daima terimler sözlüğü ekleyin.
- Metin genelinde yazı tarzınız tutarlı olsun ve tarafsız bir üslup kullanın.

Anlaşılır yazım hakkında genel bilgiler için AB Komisyonu'nun [Anlaşılır Şekilde Yazma](#) ve [Anlaşılır Şekilde Yazma İpuçları](#) belgelerini inceleyebilirsiniz.

3.3 Tarafsız üslup

Dil ve yazı tarzı, COI araştırma sonuçlarının açık şekilde iletilmesinde ve doğru şekilde sunulmasında azami öneme sahiptir. COI raporları EASO COI Raporu Metodolojisine uygun nötr/tarafsız bir üslupla yazılmalıdır. Herhangi bir kişisel yorum veya ön yargı içermeyen bir dil kullanma COI belgelerinin nesnel olmasını, güvenilirliğini ve bütünlüğünü korumasını sağlamak açısından esastır.

COI yazarları, yazarken nesnel ve gerçeklere dayalı bir dil kullanarak tarafsızlık ilkesine uymaya çalışmalıdır. Bu nedenle, genel kural olarak yargılayıcı, abartılı, ikna edici, duygusal veya siyasi anlam yüklü kelimeler ("korkunç

şiddet”, “şiddetli baskı”, “diktatör”, “savaş helikopteri”, “masum siviller” vb.) kullanmaktan kaçının. Yazarlar kendi görüşlerini ifade etmemeli ya da değer yüklü muhakemeler sunmamalıdır. Yazarlar, kaynakların dile getirdiği görüşlerin veya değerlendirici beyanların açık biçimde kaynağa atfedilmesini sağlamalıdır. COI yazarları, bilgilerin sığınma prosedüründe nasıl uygulanması veya hukuki açıdan nasıl yorumlanması gerektiğine ilişkin herhangi bir kişisel görüş belirtmemelidir. Alıntı yapılan bir kaynaktan böyle değer yüklü bir dil kullanılması gerekiyorsa o ifadeye doğrudan alıntı yapıp atıfta bulunulduğundan ve en az biçimde kullanıldıklarından emin olunmalıdır. COI yazarları nesnel bir dil kullanmalıdır; örneğin aynı olay hakkında şu iki rapora göz atın:

Öznel	Nesnel
Vahşi saldırıda maskeli adamlar kasabayı kuşatıp 33 köylüyü katletti. Ordu geldiğinde olaylar daha da kötüleşti ve vahşi saldırılar gece yarısına kadar devam etti. Geri çekilen baskıncılar çiftliklerini ateşe verdi ve sayısız, en az yüz köylünün geçim kaynağı ve tüm geleceği yok oldu.	Kimliği belirsiz saldırganlar köy baskınında 33 kişiyi öldürdü. Saldırıya cevaben olay yerine gelen ordunun girdiği çatışmalar gün boyu sürdü. Saldırganlar geri püskürtüldü, ancak geri çekilirken yerel çiftliklerin ateşe verildiği ve bu durumdan en az 100 köylünün etkilendiği bildirildi.

Her iki yazı, farklı dil kullanarak benzer beyanlar ortaya koyuyor. Nesnel dil kullanmak, bilgilerin “kesin gerçek” olduğu garantisini vermez; okuyucuda belirli bir duygu veya muhakeme uyandırmaya çalışmadan sadece gerçeğe dayalı gözlemler sunar. COI yazarları araştırma sırasında pek çok farklı kaynaktan nesnel bilgileri çıkarabilmeli, ancak bunu tarafsız bir şekilde de sunabilmelidir.

3.4 Sığınma ve insan hakları ile ilgili hukuki terminoloji

EASO’nun COI Raporu yasal uyarısında açıklandığı üzere, COI raporlarında kullanılan mülteci ve sığınma terminolojisi, hukuki bir yorumlama olarak değil genel anlamda kullanılmaktadır. COI yazarlar, sığınmayla ilgili hukuki kavram veya yorum niteliğindeki terimleri (ör. “işkence”, “zulüm”, “devlet koruması”, “ülke içinde kaçış”, “sistemik” vb.) kullanmaktan kaçınmalıdır. Kaynağın kendisi “zulüm” gibi terimler kullanıyorsa ve bu bilgi COI raporuna dâhil edilmişse tırnak içine alınarak doğrudan alıntı yapılmalıdır. COI araştırma sürecinde araştırmacılar bu tür hukuki kavramları somut bir dil kullanarak sosyopolitik bir olgu hakkında gerçeğe dayalı bilgiler şeklinde açmalı, analiz etmeli ve açıklamalıdır. Bu sözlü kaynaklarla iletişimde de geçerlidir. Örneğin sözlü bir kaynağa soru sorarken “Hristiyanlara yapılan zulüm” ifadesini kullanmak yönlendirici bir soru olur; bu nedenle daha uygun ve tarafsız olan “Hristiyanlara yönelik tutum” şeklinde soru sorulmaktadır.

İnsan hakları raporlarında sıkça kullanılan terimler (ör. zorunlu adam toplama, zorla evlendirme, ülke içinde yerinden edilmiş, mülteci) farklı bağlamlarda farklı anlamlara gelebilir. Yazarlar kaynaktan yapılan çıkarımın ve amaçlanan anlamın doğru şekilde yansıtıldığından ve yeniden uygun bir bağlama yerleştirildiğinden emin olmalıdır. Mümkünse başlangıçta raporun Görev Tanımında bu tür kavramları netleştirin. COI araştırmacıları, araştırma sırasında bu terimlerin/kavramların bilincinde olmalı ve kaynakların aynı olguyu farklı kelimeler kullanarak tanımlayabileceğinin ya da bir terimin/kavramın uygulamada birden fazla çıkarımı veya anlamı olabileceğinin farkında olmalıdır. Araştırmacılar ilgili olan yerlerde, ince ayrıntıları ortaya çıkarmaya ve sunmaya çalışmalıdır.

Ayrıca COI araştırmacıları, “uyruk” veya “vatandaşlık” gibi kişinin yasal statüsü ile ilgili belirli kelimelerin anlamlarındaki farklılıkların bilincinde olmaya dikkat etmelidir. Bu kelimeler veya terimler menşe ülkedeki yasalara göre çok farklı çağrışımlara sahip olabilir veya bağlama göre belirli anlamlar taşıyabilir.

3.5 Cinsiyete ve gruba özgü dil

Yazarlar kaynağa/bilgiye sadık kalırken gruplara veya bireylere atıfta bulunmak için saygılı bir dil kullanmaya özen göstermelidir. Örneğin “özürlü” yerine “engelli kişiler” gibi bir ifade tercih edilir. Başka bir durumda menşe ülkede bu tür faaliyetler yüzünden kişiler damgalandığından, yerel gruplar aynı cinsiyetten kişilerin birlikteliğine atıfta bulunmak için “erkeklerle seks yapan erkekler” gibi terimler kullanabilirler. Yazarlar, bir yandan bilgiyi örtmemeye veya çarpıtılmaya dikkat ederken öte yandan dili kullandıkları bağlamın farkında olmalı ve bu bağlam için en uygun terimleri kullanmalıdır.

Yazarlar, cinsiyet ve diğer faktörler ışığında bilgi sunmak için yazıda kullanacakları dili seçerken dikkatli olmalıdır. Kaynaktan alınan bilginin doğru şekilde sunulmasına ve aşırı genelleştirilmemesine özen gösterilmelidir. Örneğin

“onlar” ifadesini uygunsuz şekilde kullanmak, erkeklerin ve kadınların ele alınan konuyla ilgili bir olguyu deneyimlemedeki farklılıklarını veya bir kanunun kadınlara ve erkeklere nasıl farklı şekilde uygulandığını maskeleyebilir. Bir diğer örnekte, sodomi karşıtı bir kanun bilhassa erkeklere yönelik olabilir; bununla birlikte, “ahlaki suçlara” yönelik geniş kapsamlı bir hüküm hem kadınlar hem erkekler için geçerli olabilir. Dildeki/terimlerdeki bu tür farklılıklar araştırma için önemlidir ve bağlamda mevcuttur. Dolayısıyla dil ve bu tür bilgilerin sunulma şekli de kritik öneme sahiptir.

Cinsel azınlıklarla ilgili araştırmalarda özel terminoloji ile ilgili daha fazla bilgi edinmek için, EASO Uygulama Kılavuzu, [Menşe ülkelerdeki lezbiyen, gey ve biseksüel \(LGB\) kişilerin durumunu araştırmak](#) başlıklı dokümanı inceleyebilirsiniz.

3.6 Dil bilgisi ve dil mekaniği

EASO, burada bahsedilmeyen hususlar için, [Avrupa Komisyonu İngilizce Biçem Kılavuzu](#) ve [AB Kurumlar Arası Biçem Kılavuzu](#) belgelerini tavsiye eder.

3.6.1 Kaynakları ve bilgileri tanıtırken fiil zamanları

COI araştırmacıları, kaynaklardan edinilen bilgileri rapor ederken iki tür fiil zamanı kullanılır:

- COI yazarının bilgiyi veren kaynağı tanıtmak için kullandığı fiil zamanı;
- Bağlam içinde bilginin kendi fiil zamanı.

Genel olarak, COI yazarları bir kaynağın beyanını sunmak için geçmiş zaman kullanmalıdır (BBC News şunu bildirdi; uzman şöyle dedi; BMMYK şunu belirtti).

Ancak yazarlar, kaynağın sağladığı *bilginin* zamanının COI raporunda doğru olarak (geçmiş/şimdiki zaman) yer almasını sağlamaya azami özen göstermelidir. Bunun için dilde ve fiil zamanlarında geçişler yapılabilir. Doğruluğu zedeleyebilecek belirsizlikleri önlemek önemlidir. Genel olarak, malzeme ne kadar eskiyse mevcut durumu yansıtmaya güvenilirliliği o kadar düşüktür.

Yazarlar geçmiş zaman kullanmalıdır, ancak uygun olan yerlerde bazen şimdiki zaman da kullanabilirler. Örneğin şu durumlarda:

- Kaynağın tarihi yoksa;
- Bir kanundan bahsediliyorsa ve kanun halen yürürlükteyse (her zaman kontrol edilmelidir);
- Bilgi **çok** yeniyse.

Kaynakların söylediklerini bildirme

Aşağıda kaynakların ve verdikleri bilgilerin nasıl sunulduğuna dair bazı örnekler verilmiştir:

Kaynakların sunulması	Mevcut duruma ilişkin olarak bildirilen bilginin fiil zamanı:
Kanunda ifade edilmekte olduğu üzere...	... eylem yasa dışıdır. (şimdiki zaman)
Bir röportajda uzman şunu söyledi...	... durum iyileşiyor. (şimdiki zaman)
BBC News haberinde şunu duyurdu...	... durum 2016'da sona erdi. (geçmiş zaman)
Araştırmacı şunu açıkladı...	... çocuklara vatandaşlık veriliyor. (şimdiki zaman)
Uzman şunu gözlemledi...	... eylem nedeniyle tutuklamalar yapıldı. (geçmiş zaman)

Bu örnekte, fiil zamanları nedeniyle nasıl belirsizlik oluştuğuna dikkat edin:

<p>Süregelen durum:</p> <p>EASO ile 2018 yılında yaptığı görüşmede, kaynak şunu ifade etti: Ülkesinde yerinden edilmiş kişiler kimliklere erişimde hâlâ güçlü çekiyordu.</p> <p>(Sorunun sorulduğu zamanki duruma işaret eder gibi görünüyor ve başka güncel bilgi olmadığı için bu durumun hâlâ sürdüğünü farz ediyoruz.)</p> <p>Net</p>	<p>Geçmişteki durum:</p> <p>EASO ile yapılan bir görüşmede, uzman şunu ifade etti: Ülkesinde yerinden edilmiş kişiler kimliklere erişimde zorluk çekti.</p> <p>(Ne zaman? Geçmişte mi? Durum hâlâ böyle mi? İşte bu yüzden, sözü edilen olayın geçmişte yaşandığı tarihi belirtmelisiniz; aksi takdirde okuyucu durumun hâlâ devam ettiğini düşünüp yanlış yorumlama yapabilir.)</p> <p>Net değil</p>
--	--

Önemli olan husus, kaynağın bildirdiği bilgilerin mevcut/sürekli bir durumu yansıtan en güncel bilgiler olup olmadığını araştırmacıların belirlemesidir.

Bu örnekte kaynakları ve kaynaklardaki bilgiyi sunmak için şimdiki zaman ve **geçmiş zaman** kullanımı gösterilmektedir. Bu örnekte sözlü ve basılı kaynaklar kullanılmaktadır:

Burada şimdiki zaman ve **geçmiş zaman** kullanımına dikkat edin:

Yürürlükteki kanun şunu ifade eder (**şimdiki zaman**): Aile içi şiddete yönelik koruma kararları yoktur (**şimdiki zaman**). Temmuz 2017 tarihli bir basın bülteninde kanunun görüşüldüğü (**geçmiş zaman**) ifade edilirken (**geçmiş zaman**), Ekim 2017 tarihli bir yerel gazete de revize edilmiş kanunun henüz uygulanmadığını (**geçmiş zaman**) belirtti (**geçmiş zaman**). Daha güncel bilgi bulunamamıştır.

2016 yılına ait ABC makalesinde, o yıl 27 yargıcın rüşvet aldıkları için uzaklaştırıldıkları (**geçmiş zaman**) bildirildi (**geçmiş zaman**). Bu rapor için Mayıs 2018’de görüşülen (**geçmiş zaman**) sözlü kaynaklar, ülkede adillik ilkesine saygı gösterildiğini, ancak uygulamada yolsuzluğun hâlâ bir sorun olduğunu (**geçmiş zaman, ancak tarihler nedeniyle hâlâ güncel bilgi olarak yorumlanabilir**) ifade etti (**geçmiş zaman**). Yolsuzluğu rapor etmek için hiçbir mekanizma bulunmadığını (**şimdiki zaman**) söylediler (**geçmiş zaman**).

3.6.2 Etken çatı

Genel olarak, edilgen çatı yerine etken çatı kullanarak yazın. Etken çatı daha nettir, yazması ve anlaması daha kolaydır. Ayrıca daha az kelime kullanma ve daha net olma eğilimindedir. Mümkün olan her yerde cümleleri etken çatıya dönüştürmeye çalışın. Etken ve edilgen çatı arasında cümle yapısı ve özne, yüklem ve nesnenin sıralanışı ile ilgili fark vardır. Sıraya dikkat edilerek cümleler dönüştürülebilir:

Etken çatı:	Edilgen çatı:
Özne, nesneye bir şey yapar.	Nesneye özne tarafından bir şey yapılır.
Özne + eylem / fiil + nesne	Nesne + eylem / fiil + özne
Asker, eylemcilere ateş açtı.	Bir askerin silahından eylemcilere ateş açıldı.
Birlik her gece köyü basıyor.	Köyler her gece birlik tarafından basılıyor.
Dava açmak için mahkemeye gitti.	Mahkemede onun tarafından dava açıldı.
Araştırma, kentleşme ve iş gücü piyasası baskısının işsizliği artırdığını gösterdi.	İşsizliğe kentleşmenin ve iş gücü piyasasında artan baskının neden olduğu yapılan bir araştırmayla gösterildi.

Bazı durumlarda edilgen çatı kullanmak uygun olabilir. Örneğin COI yazarı için şunlar önemli olabilir:

Edilgen çatının uygun olduğu durum	Örnekler
Kimin tarafından gerçekleştirildiğinden ziyade meydana gelen belirli bir olayı vurgulayın.	Makaleye göre, uzun istişarelerin ve tartışmaların ardından, toplulukta bir sığınma evi kuruldu.
Faktörün bilinmediği veya önemsiz olduğu bir durumu tanımlayın.	Her yıl rapor edilmeyen binlerce aile içi şiddet vakası meydana geliyor. 2014'ten bu yana fidye için adam kaçırmaya olaylarının daha sık meydana geldiği söyleniyor.

3.6.3 Niteleyici ve zamanla ilişkili zarflar

İngilizcede “niteleyici”; bir başka kelimeyi, ifadeyi veya cümleyi tanımlayan bir kelimedir. COI yazarları bir kaynağın şu tür kelimeleri neden ve ne zaman kullandığına dikkat etmeli ve özen göstermelidir:

- sadece;
- her zaman;
- yalnızca;
- yaklaşık;
- basitçe;
- tamamen;
- hiç;
- asla.

COI yazarlar, bu kelimelerin kullanımının bir okuyucunun konunun kapsamına dair anlayışını değiştirebileceğinin ve fazla basitleştirilmiş veya yanlış bir anlam yükleyebileceğinin farkında olmalıdır.

Ayrıca, zarflar bazen cümle içinde yanlış yerleştirilebilir ve kafa karışıklığına sebep olabilir.

Grup kuralları değiştirerek Şefe **sadece** müdahale etme yetkisi bıraktı.

veya

Grup kuralları değiştirerek **sadece** Şefe müdahale etme yetkisi bıraktı.

“Yakın zamanda” veya “bugünlerde” gibi zaman zarflarından kaçınılmalıdır; çünkü bunlar göreceli bir zaman kavramına dayandığından yanlışlığa sebep olabilir ya da okuyucunun kaynağın tarihini kontrol etmesini gerektirebilir. COI yazarlar, mümkün olduğunda, kaynaklardaki tarihler konusunda net olmalı ve aşağıdaki zaman zarflarını kullanmaktan kaçınmalı veya sınırlı şekilde kullanmalıdır:

- yakın zamanda;
- bugünlerde;
- başlangıçta;
- bugün;
- şimdi.

3.6.4 Sayılar: tarihler, rakamlar, para birimleri

Burada ele alınmayan ayrıntılı bilgiler için, [AB Kurumlar Arası Biçem Kılavuzuna](#) bakınız.

Bir arada durması gereken unsurların satır sonunda kesilmesini engellemek için, Ctrl + Shift + Space tuşlarına basarak bölünmez boşluk kullanın (örnekler aşağıdadır).

Tarihler

Aylar tam ismiyle yazılır, kısaltılmaz. Mümkün olduğunda, sıra sayılı ifadeler kullanmaktan kaçının (20nci, yirminci); rakam yerine yazılı şekli tercih edilir.

EASO, şu tarih formatlarını kullanır:

5 Ocak 2013	[metin içindeki tarihler ve yayımlanma tarihleri için]
Ocak 2013	[sadece ay verilmişse]
2017	[yayımlanma tarihi olarak sadece yıl verilmişse]
n.d.	[tarih yok, kaynağın tarihi yoksa]

Rakamlar ve sayılar

EASO rakamları şu şekilde kullanır:

Rakamların kullanım yeri	Şekli
1-9 arası sayılar yazıyla yazılır	Bir, iki, üç vb.
10 ve üzeri sayılar rakamla yazılır	10, 11, 12 vb.
Ondalık sayılarda nokta kullanılır	2.4
Binlik ve üzeri ondalıklar (bölünmez boşluk kullanın)	10 000 (Ctrl+Shift+Space tuşlarına basarak bölünmez boşlukla)
Sayfa numaraları (bölünmez boşluk kullanın)	sf. 4 sf. 4-8 sf. 14, 65 Bölüm 3.2 Dipnot 6
Yüzdeler	% 3
(bölünmez boşluk kullanın)	%10
Oylar	12 delege lehine, 7'si aleyhine ve 6 delege çekimser oy kullandı
Aralıklar ve tire ile ayrılan aralıklar	20-30 milyon insan var
	Lütfen Dikkat: ya "50'den 100'e" ya da "50-100" şeklinde yazın; "50-100'e" yazmayın
Miktarlar (kısaltmayın)	7 metre, 11 kilometre
On yıllar	1990'lar "Doksanlar" gibi ifadeler kullanmayın

Metin içinde rakam kullanırken 1-9 arası sayıları yazıyla yazın (bir, iki, üç vb.); 9'dan yukarısını rakamla yazın (10, 11, 12 vb.). Bir cümlede her iki biçimi birden kullanmayın. Tutarlı olun ve gerektiğinde tek bir biçimi seçin. Örneğin:

Makaleye göre saldırıda 4 ila 13 kişi zarar gördü.
Duruşmada, sanıkların 12'si tutuklanırken 17'si suçlu bulunmadı.
Yedi mağdur mahkemeye şikâyetinde bulundu.
Çocuklar altı ila on yaşları arasındaydı.

Para birimleri ve dönüştürülmesi

COI raporlarında yazarların bazen para birimlerine, örneğin bir maliyet, para cezası veya rüşvet miktarına atıfta bulunmaları gerekebilir. Yazarlar yerel para birimini bilmemesi olası okuyuculara durumu göstermek için hangi

hallerde dönüştürülmüş para birimi bilgisi ekleyeceğini belirlemelidir. Örneğin yasada öngörülen para cezası çok düşük veya çok yüksekse bu bir konuya ilişkin tutum ve uygulamaların göstergesi olabilir ve vurgulanması gerekebilir. Tutar kaynakta EUR veya USD cinsinden verilmemişse ancak içeriğin anlaşılması için önemliyse yanına köşeli parantez içinde EUR cinsinden tutar belirtilmelidir. Sayıları uygun şekilde yukarı veya aşağı yuvarlayın ve yaklaştırmayı köşeli parantez içinde belirtin. Sayılar çok uzunsa sayının metin biçimini kullanmak daha iyi olabilir. Örneğin:

Eyalet Hukuku 12. Madde uyarınca, men kararını ihlal etmenin para cezası 100 000 Naira [yaklaşık 277 EUR] veya beş yıldan kısa hapis cezasıdır.⁹⁸

1995 tarihli Vatani Hizmet Beyannamesi'nin 37 (1). Maddesi uyarınca, bu beyannamenin herhangi bir şekilde ihlali (fırar dâhil) iki yıl hapis cezası ve/veya 3 000 Birr [yaklaşık 108 EUR] para cezası ile cezalandırılabilir.⁵⁶

Çok uzun bir sayıyı yazıyla yazmak okunmasını kolaylaştırabilir; okuyucu için neyin en iyi olduğunu düşünün:

2 649 100 avro geri ödeme yapmasına karar verildi.

veya

2.6 milyon avro geri ödeme yapmasına karar verildi.

Para birimi veya dönüşümü zaten kaynak metinde mevcutsa bu bilgi kaynaktan bildirildiği şekilde rapora dâhil edilebilir.

Para birimi sembollerini kullanmayın. Bu semboller kaldırılıp yukarıda belirtildiği şekilde ISO kodunu kullanarak (EUR, USD vb.) veya ismi yazılarak (avro, dolar vb.) belirtilmelidir. Metin genelinde tutarlı olun.

Para birimi isimleri, ISO kodları ve dönüşüm tutarları için Avrupa Komisyonu'nun [INFOEURO](http://infoeuro.eu) web sitesine bakabilirsiniz.

3.6.5 Yazı tipleri

EASO COI raporlarında ana metinler “iki yana yaslı” formatta Calibri 11 yazı tipi ve büyüklüğü ile yazılır; dipnotlar “iki yana yaslı” şekilde Calibri 9 ile yazılır.

Yazı tipi stili	Ne zaman kullanılır	Örnekler
İtalik	EASO italik harfleri sadece gövde metinde yerel dildeki kelimeleri veya terimleri (kullanıldıkları yerlerde) göstermek için kullanılır. Diğer dillerdeki özel grup isimlerinde italik harf kullanmayın (ör. Hazara, Taliban, Eş Şebab, Husi).	Halk anlaşmazlıkları çözmek için genellikle <i>jirga</i> geleneksel hukukuna başvurmaktadır. O dönemde Pakistan'da <i>medreseler</i> popüler olmuştur. Taliban üyeleri burada öğrenim görmüştür.
Kalın ve <u>altı çizili</u>	EASO raporlarında başlıklar ve alt başlıklar kalın harflerle yazılır. Genellikle ana gövde metinde her ikisi de kullanılmaz. Nadir durumlarda uzun bir alıntıda kalın yazılmış kısmın aynen kullanılması ve alıntı sonunda [orijinal vurgunun] eklenmesi uygun olabilir. Kalın harf kullanıldığında açıklama yapılmalıdır.	“Örnek bir metinde, bazen esas kaynağın yaptığı vurguyu [orijinal vurgu] göstermek için orijinal alıntıdaki kalın harfle yazılmış kısmı aynen kullanmak gerekebilir”. ²⁶

3.6.6 Baş harfi büyük yazma

Genellikle özel isimlerde (ör. isimler kullanılırken) baş harf büyük yazılır ve diğerlerinde yazılmaz kuralı uygulanır. EASO şunların baş harflerini büyük yazar:

- Özel isimler, yer isimleri, örgüt isimleri, ulusal/etnik/dinî grup isimleri (Kabil Şehri, Şii, Uluslararası Şeffaflık Örgütü vb.);
- Siyasi bir yapıya atıfta bulunan jeopolitik isimler (Nijerya'nın Güneybatı bölgesi); ancak coğrafi bir konuma atıfta bulunurken küçük harfle (güneybatı Nijerya);
- Bazı kaynakların başlıkları (aşağıya bakınız).

Kurum olan kişi ve yazarların isimlerinde baş harf büyük yazılır:

The New York Times'ın bildirdiğine göre...
The New York Times makalesine göre...
Jamestown Vakfı'nın gerçekleştirdiği çalışma...
Jamestown Vakfı'nın hazırladığı çalışmanın ortaya koyduğu...

Devlet kurumları için büyük harf kuralları:

Çin hükümeti, Amerikan hükümeti vb.	"hükümet..." her zaman küçük harfle yazılır; resmî bir ismin (Dominika Milletler Topluluğu Hükümeti) parçası olarak kullanılmadıkça asla büyük harfle yazılmaz.
Dış İşleri Bakanlığı, Eğitim Bakanlığı, Savunma Bakanlığı vb.	Tam resmî adlarına atıfta bulunurken bakanlık veya kurum isimlerinin baş harflerini büyük yazın. Tam ismi kullanılmıyorsa "bakanlık" küçük harfle yazılır (ör. bakanlık yeni bir bölüm oluşturdu...)
Savunma Bakanı veya Bakan Smith vb.	Resmî unvan olduğunda büyük harf kullanın (bir ismi genel olarak tanım-lıyorsa büyük yazılmaz); Unvanda kişi adı varsa baş harflerini büyük yazın (Bakan Smith). "Bakan" jenerik şekilde kullanılıyor ve belirli bir kişiye atıfta bulunmuyorsa büyük harf kullanmaya gerek yoktur (ör. bakanlar zirveye katıldı...)
Malta Parlamentosu	Parlamento kurumları için ülkenin kendi kullandığı ismi kullanın. Belirli bir parlamentoya atıfta bulunurken büyük P kullanın (ör. İngiltere Parla-mentosu, Malta Parlamentosu). Genel kullanımda büyük harf kullanılması gerekmez (önceki parlamentolar seçildi...).

Özel isimle birlikte kullanılıyorsa unvanın baş harfini büyük yazın:

"Burada öğrenim görmüş pek çok molla vardı, ancak Molla Nasir burada öğrenim görmedi."
"Pek çok bakan katıldı, ancak Bakan Azur katılmadı."

Belge başlıklarını, yazar/kaynak tarafından kullanıldığı şekilde kullanın. Örneğin gazete isimleri ve makaleler, der-giler, kitaplar, yasalar, raporlar ve içlerinde yayımlanan dergi makaleleri veya kitap bölümleri için:

Barfield, T., <i>Afganistan: A Cultural and Political History</i> , Princeton University Press, Princeton, 2012.
BBC News, Berta Caceras: Rapor, Honduraslı eylemcinin cinayetine ışık tuttu, 2 Kasım 2017, http://www.bbc.com/news/world-latin-america-41840369 , erişim tarihi 2 Kasım 2017

3.7 Kaynakların tanıtılması ve açıklanması

Tüm kaynaklar metinden dipnota ve kaynakçaya kadar izlenebilir olmalıdır. İlgili yerlerde, kaynaklar ve metodolojileri (örneğin bir çalışma için) gövde metinde ilk kullanıldıkları yerde kısaca tanıtılmalı ve açıklanmalıdır; kaynakçada daha ayrıntılı bilgi verilebilir.

Sözlü kaynaklar söz konusu olduğunda, dipnotta her seferinde tam açıklamanın tekrarlanması gerekli değildir; ancak EASO COI metodolojisine uygun olarak kaynağın güvenilirliğini değerlendirmek için metinde ve kaynakçada okuyucuya yeterli ayrıntı verilmelidir. Sözlü kaynakları referans gösterme hakkında daha fazla bilgi edinmek için [Sözlü referans kaynağı örnekleri](#) adlı 8. Bölüme bakınız.

Kaynakların söylediklerini aktarırken nötr bir dil kullanılmalıdır (bildirdi, belirtti, ifade etti, açıkladı, gözlemledi, görüşünü dile getirdi, kendi bildiklerine dayanarak vb.).

Sözlü kaynak örneği:

Giriş kısmında veya metinde ilk kez kullanıldığında açıklanır:

Dr. Smith, Westermoria Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisidir. Dr. Smith Westermoria Üniversitesi'nde yaptığı doktora araştırması kapsamında 2017 yılında Abkovia'da gerçekleştirdiği saha araştırmasında, güney vilayetlerinde isyancılara karşı gerçekleştirilen operasyonların güvenlik ve politik dinamiklerini araştırdı.

Smith, isyancı gruplardaki ittifakların ve adam toplama süreçlerinin karmaşık olduğu yorumunda bulundu...¹

Dipnot (ve raporun geri kalanında kullanılır):

¹ Smith, J., Telefon görüşmesi, 21 Nisan 2017

Kaynakça:

Smith, J., Telefon görüşmesi, 21 Nisan 2017. Westermoria Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi. Dr. Smith, Westermoria Üniversitesi'nde yaptığı doktora araştırması kapsamında 2017 yılında Abkovia'da gerçekleştirdiği saha araştırmasında, güney vilayetlerinde isyancılara karşı gerçekleştirilen operasyonların güvenlik ve politik dinamiklerini araştırdı.

3.7.1 Uzman kaynakların isimlerinin kullanılması

3.7'de açıklandığı gibi, bilgi tabanını/uzmanlığını değerlendirmek için bilgi sağlamak amacıyla sözlü kaynaklar tanıtılmalıdır. Okunabilirliği sağlamak adına metinde bilgilerin yazılması ve sentezlenmesi, farklı yazma teknikleri kullanmada esneklik gerektirir. Özellikle bazen bireysel kaynağın veya uzmanın **ismi** kullanılabilir, ancak bu her zaman gerekli değildir (ör. Dr. Jones şöyle dedi...). Bir uzmanın adını eklemenin ne zaman uygun olacağına dair belirli bir kural yoktur. Ancak, her zaman adını vererek bir kaynağa daha fazla ağırlık vermeye veya okuyucuyu etkilemeye çalışmamaya dikkat edin. İsmi ne zaman kullanılmasının uygun olabileceği tarz ve muhakeme meselesidir; örneğin şu durumlarda ismi kullanmaya değerlidir:

- kaynakla bilhassa rapor için görüşülmüşse. Bilgiyi sunarken ismini geçirmek uygun olabilir (bu rapor için görüşme yapılan bilim insanı X'e göre...);
- bilgi alakalı olduğunda ancak doğrulanmadığında;
- kaynak, kendi analitik bakış açısını veya benzersiz bir görüş sunduğunda;
- kaynak, tartışmaya açık veya çelişkili bilgi sağladığında;
- rapor değerlendirilirken dışarıdan bir uzmandan belirli bir yorum alındığında.

Diğer durumlarda kaynağın isminin belirtilmesi gerekmez. Örneğin:

- Aynı bilgiyi birden çok kaynağın bildirdiği yazılırken;
- Kaynak, yaygın bilinen bir bilgi sunduğunda;
- Madde imli bir olaylar listesi ise.

Yazarlar, okuyucuyla iletişim kurmak için farklı biçem seçimleri veya yazma teknikleri kullanmanın ne zaman uygun olduğu konusunda kendileri karar vermelidir.

3.8 İngilizce olmayan ve yerel dildeki metin, kelimeler ve isimler

3.8.1 Esas/yerel dildeki terimler

Raporda kullanılan menşe ülkeye ait yerel dildeki ifadeler veya terimler, en yaygın yazım şekli ve farklı yazım şekilleri ile birlikte raporun başında sözlükte listelenir ve tanımlanır. Farklı yazım şekilleri listesini metin içinde tekrarlamak gerekmez. Arama yapıldığında sonuçlarda çıkması için değişik yazım şekillerinin belirtilmesi önemlidir.

Metin gövdesinde yerel dildeki orijinal terimler (ör. *Peştun Wali*, *Kuran*) kullanıldıkları her yerde her zaman italik harfle yazılmalı ve uygun aksan işaretlerini (ör. *lânder*) içermelidir. Farklı uzman kaynaklara danışıp en yaygın yazım şeklini seçin. COI raporu genelinde ve diğer EASO raporlarında tutarlı şekilde aynı yazım şeklini kullanın. Yerel dildeki özel grup isimlerinin italik harflerle yazılması gerekmez (örneğin: Şii, Taliban, El Şabab, Tacik vb.).

İsyancılara karşı hükümetin yanında savaşan milislere genellikle *arbakai* (çoğul: *arbaki*) denir. Esasen, *arbakai* kurumu Peştunların aşiret hukuku olan *Peştun Wali*'ye dayanmaktadır.²²²

3.8.2 Etnik ve dinî grupların ve topluluk gruplarının özel isimleri

Özel terimlerde olduğu gibi aynı standartlar geçerlidir. Belirli grupların adlarının yazılışı büyük ölçüde değişebilir. En çok bilinen ve doğru yazımı belirlemek için geniş yelpazede özel kaynağa (BM, uluslararası ve yerel basın) başvurun ve grubun kendi tercih ettiği kullanımına bakın. Farklı yazım şekillerini sözlükte listeleyin ve COI raporu genelinde yazım şeklini tutarlı kullanın. Okuyucu alternatif bir yazım şekli arıyorsa farklı yazım şekilleri önemli olabilir.

Grupların özel isimlerinin italik harflerle yazılması gerekmez. Özel isimler İngilizcede büyük harfle yazılır.

Sözlük	
Fula	Peul, Peuhl, Fulani ve Fulbe de denir. Gine'deki en büyük ikinci etnik topluluk olan büyük bir Batı Afrika etnik grubu.
Mandinka	Mandenka, Mandingo ve Malinké de denir. Çoğunlukla Gine'de yaşayan Batı Afrikalı etnik grup; o ülkedeki en büyük etnik grup.

3.8.3 İngilizce dışındaki dillerde resmî yazarlar ve unvanları

Kaynakçada İngilizce olmayan resmî yazarların isimleri, yaygın İngilizce isimleri ve yanlarında köşeli parantez içinde kuruluşun asıl dildeki ismiyle birlikte belirtilmelidir.

Rapor başlıkları kaynakçada ve dipnotlarda yazıldıkları dilde verilir. Kaynakçada başlığın İngilizce çevirisi köşeli parantez içinde eklenir.

Devlet:

İngilizce kısa ülke adı, İngilizce bakanlık/departman (esas dildeki bakanlık/departman), esas dildeki adı [başlığın İngilizce çevirisi], yayımlanma tarihi, url, erişim tarihi

Metinde:

Alman Federal Göç ve Mülteci Ofisi (BAMF, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) tarafından ifade edildiği üzere...

Dipnot:

Almanya, BAMF, Die Situation afghanischer Flüchtlinge in Iran, Pakistan und Türkei – Auswirkungen auf die Migration in Richtung Europa, 22 Aralık 2015, [url](#)

Kaynakça:

Almanya, BAMF (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, Federal Göç ve Mülteci Ofisi), Die Situation afghanischer Flüchtlinge in Iran, Pakistan und Türkei – Auswirkungen auf die Migration in Richtung Europa [İran, Pakistan ve Türkiye'deki Afgan mültecilerin durumu – Avrupa'ya göç üzerindeki etkileri], 22 Aralık 2015, https://www.ecoi.net/file_upload/5250_1485332482_deutschland-bundesamt-fuer-migration-und-fluechtlinge-die-situation-afghanischer-fluechtlinge-in-iran-pakistan-und-tuerkei-15-02-2016.pdf, erişim tarihi 2 Kasım 2017

İngilizce dışındaki dillerde resmî olmayan yazarlar ve unvanları

İngilizce dışındaki dillerde resmî olmayan yazarların isimleri, resmî olarak kullandıkları yaygın eş değer İngilizce isimleri olmadıkça esas dillerinde belirtilmelidir.

Rapor başlıkları, kaynakçada ve dipnotlarda yazıldıkları dilde verilir. Kaynakçada başlığın İngilizce çevirisi köşeli parantez içinde eklenir.

İngilizce olmayan kaynak ismi:

Dipnot:

MSF, Set to Explode (Patlamaya Hazır), Nisan 2017, [url](#), sf. 18

Kaynakça:

MSF (Médecins sans Frontières), Set to Explode: Impact of Mines, Booby Traps and Explosive Remnants of War on Civilians in Syria, Nisan 2017, <http://www.msf.org/sites/msf.org/files/msf-syria-settoexplode.pdf>, erişim tarihi 2 Kasım 2017

İngilizce olmayan belge başlığı:

Dipnot:

ACCORD, Afganistan: Dokumentation des Expertengesprächs mit Thomas Ruttig und Michael Daxner vom 4 Mai 2016, Haziran 2016, [url](#), sf. 8-9

Kaynakça:

ACCORD (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation), Afganistan: Dokumentation des Expertengesprächs mit Thomas Ruttig und Michael Daxner vom 4 Mai 2016 [Uzman Thomas Ruttig ve Michael Daxner ile seminer], Haziran 2016, https://www.ecoi.net/file_upload/90_1466684031_dokumentation-coi-seminar-afg-20160623.pdf, erişim tarihi 17 Ekim 2017

3.8.4 İngilizce olmayan bir kaynaktan edinilen bilgiyi kullanma

Birden fazla dil bilen COI yazarları, diğer AB+ dillerinde, AB dışından veya menşe ülkeden kaynakları kullanmak isteyebilir. Daha sonra bu kaynaklardan edindikleri bilgileri bir İngilizce EASO COI raporunda mealen aktarmak veya özetlemek isteyebilirler. Bunu yapmak için en iyi yol resmî çevirisini kullanmaktır, ancak zaman ve bütçe kısıtlamaları nedeniyle bu her zaman mümkün olmaz. O dili bilen ve bazı kısımları mealen aktarmak/özetlemek isteyen COI yazarı bunu yapabilir. Kalite güvencesi kontrolü olarak, o dili bilen başka bir meslektaş da mümkünse mealen

aktarılan metinle orijinal dildeki metni karşılaştırıp kontrol etmelidir. Bilgiyi, orijinal dildeki metni kaynak göstermek için alıntıyı ekleyin. Gerekliğinde kaynağın esas dilinin İngilizce olmadığını belirtmek için kaynağa tanım ekleyin.

COI araştırmacısı tarafından Almanca aslından özetlenmiş ve metne eklenmiştir:

Artan sayıda Afgan, din değiştirip Hristiyan oluyor; bu çoğunlukla İncil'i öğreten gruplar ve ayrıca bilerek İslam dininden ayrılmayı seçen bazı eğitilmiş Afganlar yoluyla gerçekleşiyor.²⁴

Dipnot:

²⁴ ACCORD, Afganistan: Dokumentation des Expertengesprächs mit Thomas Ruttig und Michael Daxner vom 4 Mai 2016 [Uzman Thomas Ruttig ve Michael Daxner ile seminer], Haziran 2016, [url](#), sf. 8-9

Kaynakça:

ACCORD (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation), Afganistan: Dokumentation des Expertengesprächs mit Thomas Ruttig und Michael Daxner vom 4 Mai 2016 [Uzman Thomas Ruttig ve Michael Daxner ile seminer], Haziran 2016, https://www.ecoi.net/file_upload/90_1466684031_dokumentation-coi-seminar-afg-20160623.pdf, erişim tarihi 17 Ekim 2017

İlgili dilde yetkinliği olan bir COI araştırmacısı kısa bir alıntıyı İngilizceye resmî olmayan şekilde kendisi çevirdiğinde okuyucuya bunu köşeli parantez içinde belirtmesi gereklidir [resmî olmayan çeviri]. Tercüme edilen metin, mümkünse meslektaş değerlendirmesi/doğruluk için aynı dilde uzman bir meslektaş tarafından da kontrol edilmelidir.

Dipnot ve kaynakça etkilenmez.

Anadili İsveççe olan bir kişinin yaptığı kısa bir doğrudan çeviri:

Lifos'un yayımladığı 2017 raporuna göre [resmî olmayan çeviri], 'din değiştirdiğinden şüphelenilen bir kişiye ne tür bir tepki ya da ceza verileceğine dair genel sonuçlar çıkarmak zordur'.⁶³

3.8.5 Özel karakterleri/alfabesi olan diller

Arapça veya Rusça gibi özel karakterleri olan esas dillerde yazılmış makaleleri/kaynakları sunarken referans gösterirken veya onlardan alıntı yaparken her zaman esas dilindeki kaynak adını veya başlığını ve ardından köşeli parantez içinde İngilizce çevirisini yazın. Başlığın İngilizce çevirisini köşeli parantez içinde yanına ekleyin ve metin genelinde İngilizce adını kullanın. Dilin özel karakterlerinin kelime işlemcisi tarafından değiştirilmemesine veya yanlış biçimlendirilmemesine dikkat edin (örneğin Arapça için).

İlgili olan yerlerde, kaynağın/bilginin esas dili metin içinde belirtilmelidir (ör. Al Monitor tarafından yayımlanan Arapça makalede belirtildiğine göre...).

Alıntılama örnekleri:

Dipnot:

Lapitsky, Yu. A., Организационно-Правовые Основы Деятельности Следственного Комитета Российской Федерации [Legal and organisational basis for the activities of the Investigative Committee of the Russian Federation], 2010, [url](#)

Kaynakça:

Lapitsky, Yu. A., Организационно-Правовые Основы Деятельности Следственного Комитета Российской Федерации [Legal and organisational basis for the activities of the Investigative Committee of the Russian Federation], in: Ryazan Devlet Üniversitesi Bülteni Sayı: 3, 2010, [http://vestnik.rsu.edu.ru/pdf/11_\(28\).pdf](http://vestnik.rsu.edu.ru/pdf/11_(28).pdf), erişim tarihi 28 Kasım 2016

Dipnot:

Etilaatroz, نابل اط, [Taliban yol şirketinin üç işçisini vurdu], 11 Temmuz 2017, [url](#)

Kaynakça:

Etilaatroz, نابل اط, [Taliban yol şirketinin üç işçisini vurdu], 11 Temmuz 2017, <http://www.etilaatroz.com/49699>, erişim tarihi 11 Ekim 2017

2. Kısım - COI Kaynak Gösterme kılavuzu

4. Kaynak gösterme sistemi

EASO COI raporundaki her bir bilgi için, dipnotta kaynakçaya giden bir referans gösterilmelidir. EASO'nun kaynak gösterme sisteminde kısaltılmış dipnotlar ve kaynakça kullanılır. Kaynakça hazırlamakla ilgili bilgi almak için bkz. [Bölüm 6](#); farklı kaynaklardan nasıl alıntı yapılacağına dair örnekleri görmek için bkz. [Bölüm 7](#).

4.1 Dipnot kullanımı ve yerleştirilmesi

EASO, kaynaklara ve her bilgiye referans göstermek için dipnotlar kullanır. Raporun gövdesinde dipnotlar cümlelerin sonunda noktadan sonra yerleştirilir. Dipnotlar daha sonra atıfta buldukları metinle aynı sayfanın altına konulmalıdır. Cümle içindeki dipnotlar için bkz. [Bölüm 5.4](#).

4.2 Dipnotların içeriği

Dipnotlar, kaynakçada görünen tam kaynakça referansının kısaltılmış versiyonudur. Kısaltılmış bir dipnotun temel unsurları/sırası şöyledir:

- yazarın soyadı, adının baş harfleri; veya kurumsal yazar/akronim;
- belgenin birden fazla yazarı varsa en fazla ikisini listeleyin; ikiden fazla yazar varsa birini listeleyip 'et al.' (ve diğ.) ifadesini ekleyin;
- gerekliyse kısaltılmış başlık;
- yayımlanma tarihi (1 Ocak 2018);
- kısaltılmış aktif köprü: [url](#) şeklinde;
- mevcutsa sayfa numarası/numaraları, (sf. 173 veya sf. 173-178 veya sf. 17, 24, 29).

EASO "ibid., ibidem, idem" (aynı yerde, aynı eserde, adı geçen eser) ifadelerini kullanmaz. Okuyucuların orijinal kaynaklara daha net ve daha hızlı şekilde erişmelerini sağlamak için dipnotlar gerektiğinde tekrarlanır.

Raporu dipnotlarda referansların tümü olacak şekilde hazırlamak ve taslak tamamlanıp değerlendirmeye gönderilmeye hazır olduğunda dipnotları kısaltmak iyi bir uygulamadır.

Dipnot için bir belgenin başlığı kısaltılırken yalnızca başlıkta doğal bir ara olan çok uzun başlıkları kısaltın. En önemli nokta, rapor genelinde hep aynı kısa şekli kullanmak ve kaynakça ile eşleştirmektir. Bununla birlikte, başlıkları sık kısaltmaktan kaçının ve yalnızca sayfada yerden kazanmak için gerekliyse kısaltma yapın.

4.3 Dipnot formatı ve örnekleri

- Metin gövdesinde dipnotlar cümlelerin sonunda noktadan sonra yerleştirilir.
- Dipnotlar için Calibri 9 yazı tipi ve büyüklüğü kullanılır.
- Dipnotlar "iki yana yaslı" şekilde yazılır.
- Dipnotlar italik harf veya tırnak işareti kullanılmasına gerek yoktur.
- Tek bir dipnot içinde yer alan birden fazla kaynak noktalı virgül ile ayrılır.
- izlenebilirlik/şeffaflık sağlamak için, dipnotlar cümlelerin ortasına konulabilir: bkz. [Bölüm 5.4](#).
- Referanslar için dipnotların sonuna normalde nokta konulmaz.

- Açıklama içeren dipnotlar, 4.4.'te açıklandığı gibi noktayla sonlandırılır.

Örnek:

IWPR 'ye göre hem hükümet hem isyancı gruplar sivillere karşı suiistimalde bulunmaktadır.²⁸ 2016 yılında silahlı gruplar yargısız infazlar gerçekleştirdi.²⁹

²⁸ IWPR, Afganistan: Tüm taraflar insan haklarını ihlâl ediyor, 27 Temmuz 2017, [url](#)

²⁹ HRW, Dünya Raporu 2017 – Afganistan, 12 Ocak 2017, [url](#); AI, Uluslararası Af Örgütü, 2016/2017–Afganistan, 22 Şubat 2017, [url](#)

4.4 Dipnotların diğer kullanım alanları

Dipnotlar, alıntı yapmak ve kaynakları referans göstermek için kullanılır. İstisnai olarak, diğer amaçlar için kullanılabilirler.

4.4.1 Netlik kazandırma

Dipnotlar bazen daha fazla bilgi sağlamak için kullanılabilir, ancak bir bilgi dipnotta yer almak için yeterince önemliyse belki de bunun yerine ana metne entegre edilmelidir. Dipnot içinde ilaveten verilen bilgi için de muhtemelen kaynak gösterilmesi gerekecektir. Yazarlar bu durumdan kaçınmaya çalışmalı ve ilgili bilgilere ana metin içinde yer vermelidir.

4.4.2 Kaynak hakkında daha fazla bilgi sağlama

Kaynak hakkında genel bilgi veya belirli bir çalışmada kullanılan metodoloji hakkında ilave bilgi vermek için dipnotları kullanın. Bu sayede kaynağın uzmanlığı, deneyim seviyesi, menşe ülkedeki varlığı ve konu hakkında otorite olması gibi güvenilirliğini değerlendirmeye yönelik daha fazla bilgi sağlanabilir.

5. COI kaynak gösterme hususunda yaygın karşılaşılan zorluklar

5.1 Dipnotları kaynakça ile eşleştirme

Bu bölüm kurum isimlerinin kısaltılması hakkındaki [Bölüm 5.2](#) ile birlikte okunmalıdır. Okuyucuların bilgileri kolayca takip edebilmeleri için COI yazarları kaynakların dipnotlarda ve kaynakçada aynı şekilde görünmesini sağlamalıdır.

Kısaltma kullanan kaynaklar ilk defa kullanıldıklarında tam isimleri yazılarak tanımlanmalı ve parantez içinde akronimi belirtilmelidir. Bir kaynağın adının resmî kısaltması dipnotlarda kullanılır. Okuyucuların bilgileri kolayca izleyebilmesi için kaynakların dipnotlarda sunulma şekliyle kaynakçadaki spesifik referanslar eşleşmelidir. Örneğin:

İzlenebilirlik için eşleştirme	
Gövde metinde, ilk kez kullanıldığında...	Uluslararası Af Örgütü (AI) tarafından belirtildiğine göre ...
Dipnot	¹² AI, Uluslararası Af Örgütü Raporu 2017/2018 – Kamboçya, 22 Şubat 2018, url
Kaynakça	AI (Amnesty International), Amnesty Uluslararası Raporu 2017/2018 – Kamboçya, 22 Şubat 2018, https://www.amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/cambodia/report-cambodia/ , erişim tarihi 12 Mart 2018

Kaynakçada kaynaklar kısa akronimleri başta olacak şekilde alfabetik olarak listelenir.

5.2 Kurum isimlerinin kısaltmaları

COI yazarları; kendilerine nasıl hitap ettiklerini görmek için kurumların web sitelerini, yayınlarını ve telif hakkı bilgilerini inceleyerek kurumların resmî kullarımlarını ve resmî adlarını titizlikle kontrol etmeye özen göstermelidir. Genel olarak, akronimler veya baş harfler gibi kurum isimlerinin kısaltmaları ancak kurumun kendisi tarafından kullanıldığında kullanılmalıdır.

Kısaltmalar/akronimler, metinde ilk kez kullanıldıklarında tam isim belirtilmeli ve akronim parantez içinde yanında belirtilmelidir. Raporun geri kalanında metinde, dipnotta ve kaynakçada yer alan o kaynağa atıfta bulunmak için kısaltmasını kullanın. Yaygın örnekler şunlardır: IWPR, IOM, USDOS, UNHCR vb.

Raporun içeriği anlamak için gerekli olan akronimler/kısaltmalar sözlükte listelenmelidir (ör. ANSF - Afgan Ulusal Güvenlik Güçleri, VBIED - El yapımı patlayıcı yüklü araç vb.). Bununla birlikte, kaynakçada listelenmiş olan akronimlerin/kısaltmaların sözlüğe dâhil edilmesi gerekmez (ör. BM, UGÖ, IWPR vb.).

Özel not:

İnsan Hakları İzleme Örgütü metinde her zaman tam ismiyle yazılmalıdır. HRW (İHIÖ) kısaltması, dipnotlarda ve HRW (Human Rights Watch) karşılığı için kaynakçada kullanılabilir.

Uluslararası Kriz Grubu aynı şekilde her zaman tam ismiyle yazılmalı ve ICG (UKG) olarak kısaltılmamalıdır.

5.3 Bir belgenin tek ve birden çok yazarları

Bir belge için birden fazla yazar varsa bunu tanıtırken yazılı metinde kaynağın tam bir tanımını verin. Dipnotta en fazla bir veya iki yazar adına yer verin. İki'den fazla yazar varsa genel dipnot referansını takiben yazarın adını ve 've diğ.' ibaresini kullanın. Kaynakçada yazarların adını tam olarak alıntıl原因. Örneğin:

Tek yazar:**Dipnot:**

Barfield, T., *Afganistan: A Cultural and Political History (Afganistan: Kültürel ve Siyasi Bir Tarih)*, 2012, sf. 212

Kaynakça:

Barfield, T., *Afganistan: A Cultural and Political History (Afganistan: Kültürel ve Siyasi Bir Tarih)*, Princeton University Press, Princeton, 2012

İki yazar:**Dipnot:**

Gopal, A. ve Strick van Linschoten, A., *Ideology in the Afghan Taleban (Afgan Talibanı'nda İdeoloji)*, AAN, Haziran 2017, [url](#), sf. 33

Kaynakça:

Gopal, A. ve Strick van Linschoten, A., *Ideology in the Afghan Taleban (Afgan Talibanı'nda İdeoloji)*, Afghanistan Analysts Network (Afganistan Analistler Ağı) (AAN), Haziran 2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2017/06/201705-AGopal-ASvLinschoten-TB-Ideology.pdf>, 2 Kasım 2017 tarihinde erişilmiştir

İki yazardan fazla:**Dipnot:**

Nojumi, N. ve diğ., *After the Taliban: Life and Security in Rural Afghanistan (Taliban'dan Sonra: Kırsal Afganistan'da Yaşam ve Güvenlik)*, 2009, sf. 35-36

Kaynakça:

Nojumi, N., Mazurana, D., ve Stites, E., *After the Taliban: Life and Security in Afghanistan (Taliban'dan Sonra: Afganistan'da Yaşam ve Güvenlik)*, Rowman & Littlefield Publishers, 2009

5.4 Cümle ortası dipnotları

COI raporlarını yazanlar farklı bilgilerin takibini kolaylaştırmak ve kaynakları daha verimli bir şekilde bir araya getirmek için bir cümle içerisinde dipnotlar kullanabilirler. Raporları yazanlar cümle ortası alıntıları kullanırken bilgilerin kaynağının doğru bir şekilde dipnotta belirtilmesinin temini ve bilgilerin yanlış kaynak ile ilişkilendirilmesinden kaçınılması konularında gerekli özeni göstermelidirler. Ayrıca cümle ortası alıntıların aşırı kullanımından da kaçınılmalı ve mümkün olan her yerde özetlemeye dayanılmalıdır. Bazı durumlarda, oldukça belirli bir gerçek hakkında önemsiz farklılıklar verildiği durumlarda bu uygun olabilir. Örneğin:

Tüm Afganistan'da kadın sığınma evlerinin sayısına yönelik tahminlerin 6'sı başkent Kabil'de⁵ olmak üzere 14¹, 20², 28³ ve 29⁴ arasında değiştiği bildiriliyor.

5.5 İkincil bir kaynaktan alınan özgün bilgi

Bir esas kaynaktan alınmış bilgi başka bir kaynak tarafından kopyalandığında veya alıntıldığında ve bu bilginin yalnızca söz konusu ikinci kaynaktan alınması mümkünse bulunduğu yer belirtilerek asıl kaynak altında alıntılanmalıdır. Bu kural artık çevrim içi erişilemeyen bilgilerle ilgili Bölüm 5.6'daki kurala benzemektedir.

Dipnot ve kaynakça:

Dipnot:

İngiltere, Afganistan'daki İngiltere Dış İşleri Bakanlığı Ofisi'nin İngiltere Ülke Politikası ve Bilgileri Ekibi ile Olan Yazışmaları, 10 Ocak 2017, [url](#), sf. 22

Kaynakça:

İngiltere, Dış İşleri Bakanlığı, İngiltere Ülke Politikası ve Bilgileri Ekibi ile Yazışmalar, 10 Ocak 2017, alıntılındığı yer: İngiltere, İçişleri Bakanlığı, Ülke ve Politika Bilgi Notu – Afganistan: Cinsel yönelim ve cinsel kimlik, Ocak 2017, [url](#)

Dipnot:

Avustralya, DFAT, DFAT Ülke Bilgileri Raporu – Afganistan, 18 Eylül 2015, sf.21, [url](#), sf. 31

Kaynakça:

Avustralya, DFAT, DFAT Ülke Bilgileri Raporu – Afganistan, 18 Eylül 2015, sf.21, alıntılındığı yer: İngiltere, İçişleri Bakanlığı, Ülke ve Politika Bilgi Notu – Afganistan: Hükümet karşıtı unsurlar (HKU'lar) korkusu, Aralık 2016, [url](#), sf. 31

5.6 Artık çevrim içi olarak veya esas bağlantısından erişilebilir olmayan esas kaynak

Bilginin, örneğin internet sitesinin artık bulunmaması veya makalenin ortadan kalkması nedeniyle okuyucunun başka şekilde erişmesi mümkün olmayan başka (asıl) kaynağa atıf yapan bir kaynakta bulunması durumunda hangi kaynağın asıl kaynak ve hangisinin ikincil kaynak olduğu belirtilmelidir. Bu açıklama kaynakça girişinde verilebilir.

Örneğin:**Metinde:**

L'Osservatore Romano, Libya'daki Hristiyanların davranışlarına örnek veren Voice of Martyrs (Şehitlerin Sesi) adlı internet sitesi tarafından bir makaleyi yeniden yayımladı. Makalede belirtildiğine göre...

Dipnot:

Voice of Martyrs, Christians in Libya (Libya'daki Hristiyanlar), 9 Şubat 2007, [url](#), erişim tarihi 20 Şubat 2007

Kaynakça:

Voice of Martyrs, Christians in Libya (Libya'daki Hristiyanlar), 9 Şubat 2007, bulunduğu adres: L'Osservatore Romano, <http://www.osservatoreromano.com/>, erişim tarihi 20 Şubat 2017. Esas kaynak olan internet sitesi Voice of Martyrs artık erişilebilir değil.

5.7 Yalnızca ücretli bir kaynakta mevcut bilgiler

Bilgi aboneliğe tabi bir kaynaktan alınarak kullanıldığında alıntıya 'aşağıdaki adresten abone olunarak kullanılabilir:' ibaresi eklenerek bu durum kaynakçada belirtilmelidir.

Dipnot:

WSJ, Iraqi forces clash with Kurdish fighters near Kirkuk (Irak kuvvetleri Kerkük yakınlarında Kürt savaşçılarla çatıştı), 16 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakçaya yönelik referans:

WSJ (The Wall Street Journal), Iraqi forces clash with Kurdish fighters near Kirkuk (Irak kuvvetleri Kerkük yakınında Kürt savaşçılarıyla çatıştı), 16 Ekim 2017, aşağıdaki adresten abonelikle kullanılabilir: <https://www.wsj.com/articles/iraqi-forces-clash-with-kurdish-fighters-near-kirkuk-1508123617>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

5.8 Bir internet sitesinin önbelleğe alınmış veya arşivlenmiş versiyonundan alıntılama

Standart dipnot formatı kullanılır. Ancak kaynakça için arşivlenmiş veya önbelleğe alınmış bir sayfa alıntıldığında arşivlenmiş sayfanın arşive alındığı tarihi not edin, 'aşağıdaki adreste mevcuttur' ibaresinden sonra url'ye bağlantı verin ve alındığı erişim tarihini yazın.

Arşivlenmiş bir sayfa:**Dipnot:**

Afganistan, KCP, About 119 police (119 polis hakkında), n.d., 3 Ocak 2015 tarihinde arşivlenmiş sayfa, [url](#)

Kaynakça:

Afganistan, KCP (Kabul City Police - Kabil Şehir Polisi), About 119 police (119 polis hakkında), n.d., 3 Ocak 2015 tarihinde arşivlenmiş sayfa, bulunduğu adres: <http://archive.is/1iuY4>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

Önbelleğe alınmış bir sayfa:**Dipnot:**

Nijerya, NPF, Nigeria police force (Nijerya polis kuvvetleri), n.d., 15 Ekim 2017 tarihinde önbelleğe alınmış sayfa, [url](#)

Kaynakça:

Nijerya, NPF, Nigeria police force (Nijerya polis kuvvetleri), n.d., 15 Ekim 2017 tarihinde önbelleğe alınmış sayfa, bulunduğu adres:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:ttPchrYJ-KMJ:npf.gov.ng/&num=1&hl=en&gl=mt&st-rip=1&vwsr=0>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

5.9 Bir haber servisi tarafından tercüme edilen ve yeniden basılan makaleler

Bir haber servisi başka bir dildeki bir makalenin tam metnini tercüme edip yeniden bastığında bu aşağıdaki gibi alıntılanabilir:

Dipnot:

Kahmenei.ir, Leader says USA angry with Iranian forces for fighting ISIS (Lider, IŞİD ile savaştığı için ABD'nin İran kuvvetlerine kızgın olduğunu belirtiyor), 18 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

Kahmenei.ir, Leader says USA angry with Iranian forces for fighting ISIS (Lider, IŞİD ile savaştığı için ABD'nin İran kuvvetlerine kızgın olduğunu belirtiyor), 18 Ekim 2017, tercüme eden: BBC Monitoring, abonelikle bulunduğu adres: <https://monitoring.bbc.co.uk/>, erişim tarihi 18 Ekim 2017

5.10 Erişilemeyen temel kaynağa dayanan esas makale

Bazen gazeteler asıl biçimlerinde erişilemeyen farklı esas kaynaklara (ör. AFP) dayanarak yazılmış özgün içerik/ makaleler yayımlar.

Asi grubun başkentin doğusunda birçok kentin kontrolünü ele geçirdiği söyleniyor.¹³

Dipnot:

¹³The Newspaper, The insurgents return to area X (Asiler X bölgesine dönüyor) [kaynaklar: DPA ve AFP], 17 Temmuz 2016, url

Kaynakça:

The Newspaper, Makale başlığı [kaynaklar: DPA ve AFP], 17 Temmuz 2016, url, erişim tarihi 1 Mart 2018

6. Bir kaynakçanın öğeleri ve madde formatı zorlukları

Kaynakçada COI raporunda alıntılanan tüm kaynakları listelenir. Bu, raporun sonunda bir Ekte görünür. Kaynakça referansında bulunan öğeler bu bölümde açıklanmaktadır.

6.1 Alt-bölümler

Kaynakçanın iki başlığı vardır; biri sesli kaynaklar için ve diğeri de yazılı kaynaklar içindir. Kaynakçada listelenen her bir kaynak açısından bunun kamuya açık, kamuya kapalı veya isimsiz olup olmadığı ilgili olduğu yerde bir bağlantı vererek ya da bir açıklama yaparak okuyucular için açık olmalıdır.

Sözlü kaynaklar

İlk başlık alıntılanan tüm sesli kaynakların bir listesi ve bu kişilerle nasıl iletişime geçildiğidir. Buna yazılı mektuplar, e-postalar, mülakatlar vb. dâhildir.

Yazılı kaynaklar

İkinci başlık raporda kullanılan (sesli kaynaklardan elde edilmemiş) diğer tüm yazılı, belgesel veya yayımlanmış kaynakları listeler halinde belirtir.

Bu alt bölümleri gösteren örnek bir kaynakça için bkz. [Ek A](#).

6.2 Kaynakçadaki maddelerin alfabetik sırası

EASO eş hazırlama süreci nedeniyle maddeleri kaynakçada alfabetik olarak harf sırasına göre düzenler; dolayısıyla birden fazla yazardan gelen birçok maddeyi düzenlemek için hızlı bir sistem gerekir.

Kaynakça maddeleri yazarın soyadına veya kurumsal kısaltmaya göre alfabetik olarak sıralanır.

Aynı yazara ait birden fazla madde varsa maddeler belge başlığına göre alfabetik olarak düzenlenir. Bu tür sıralama tek bir kaynak tarafından yazılmış tüm öğeleri seçerek ve MS Word'deki 'Sırala' özelliğine tıklanarak yapılabilir.

6.2.1 Bir sayı veya simge ile başlayan kaynaklar veya başlıklar

Kaynakçada sayı veya simgelerle başlayan kaynaklar veya başlıklar en başa yerleştirilir ve alfabetik sırada önce gelir. Bu, belgelerin yazarlarına ve başlıklarına uygulanır. Bunlar alfabetik sıranın en üstüne yerleştirilmeli veya sıralanmalıdır.

Kaynak adı:

28 Too Many, About us (Hakkımızda), n.d., <https://www.28toomany.org/about-us/>, erişim tarihi 13 Ekim 2017

Makale başlığı:

Pajhwok Afghan News, 5 police killed, 8 wounded in Taliban attack on checkpoint (Kontrol noktasındaki Taliban saldırısında 5 polis öldürüldü, 8 kişi yaralandı), 23 Eylül 2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/09/23/5-police-killed-8-wounded-taliban-attack-checkpoint>, erişim tarihi 13 Ekim 2017

6.2.2 Resmî adı ‘The’ ile başlayan İngilizce kaynaklar

İngilizcede birçok kaynak adı ‘the’ tanımlığı ile başlayarak ifade edilebilir. Bu yüzden COI raporunu yazarlar resmî adı veya resmî adın ya da kısaltmanın ‘The’ tanımlığını kullanıp kullanmadığını belirlemek için kaynağın telif hakkı bilgilerini incelemelidir.

İngilizcede ‘The’ tanımlığı bir kaynağın resmî adının bir parçası olduğunda:

- Metin içerisinde, bir cümlenin başında (The Guardian’a göre...) veya bir cümlenin ortasında (the Guardian... şeklinde bildiriyor) yer alıyorsa ‘the’ için büyük harf kurallarına uyun;
- ‘The’ tanımlığını dipnot ve kaynakçada asıl unvandan sonra parantez içinde dâhil edin.

Konum	Biçim ve yerleştirme
Bir cümlenin başında	The Guardian’a göre ...
Bir cümlenin ortasında	the Guardian arabasının...’ya gittiğini bildiriyor...
Dipnotta (‘The’ tanımlığını düşürün)	⁵⁹ Guardian (The), Bir makale başlığı, url, 2 Kasım 2017
Kaynakçada	Guardian (The), Bir makale başlığı, url, 2 Kasım 2017, erişim tarihi 2 Kasım 2017

Bu örnekler resmî adı ‘The’ içeren kaynaklarla ilgili örneklerdir:

Medya	Kuruluşlar
The Bureau (The Bureau of Investigative Journalism - Araştırmacı Gazetecilik Bürosu)	The Asia Foundation
The Diplomat	TBC (The Border Consortium)
The Economist	The Jamestown Foundation
The Guardian	
The Independent	
The New York Times	
The Washington Post	
WSJ (The Wall Street Journal)	

6.2.3 Bir belirli tanımlık (Le, Al, vb.) ile başlayan İngilizce olmayan kaynak adları

Bir belirli tanımlık ile başlayan İngilizce olmayan kaynaklar aynı dipnot yöntemi ile yazılır. Kaynakçada tanımlığın ilk harfine göre alfabetik olarak listelenmelidir. Tanımlığı asıl isimden ayırmaya gerek yoktur. Ayrıca isimlerin kendi büyük harf uygulamasını da koruyun ve bunlara uyun. Aşağıda bazı örnekler yer almaktadır:

Al Jazeera, Venezuela opposition rejects election results (Venezuela muhalefeti seçim sonuçlarını reddediyor), 16 Ekim 2017, http://www.aljazeera.com/news/2017/10/venezuela-opposition-rejects-election-results-171016042501995.html , erişim tarihi 16 Ekim 2017
Le Monde, Suriye: Damas exige le retrait des forces turques à Idlib (Şam, Türk kuvvetlerinin İdlib’den çekilmesini istiyor), 16 Ekim 2017, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2017/10/16/damas-exige-le-retrait-des-forces-turques-a-idlib_5201488_3218.html , erişim tarihi 16 Ekim 2017

Diğer örnekler: Al Monitor, Der Spiegel, Die Welt, Die Zeit, La Presse, Le Monde.

6.7 Yazar(lar)

Yazarlar kaynakçada soyadlarına göre sıralanır ve soyadlarının ardından tam adları (ya da yoksa ismin baş harfleri gelir; yalnızca dipnotlar ismin baş harflerini içerir). Kurumsal bir kısaltma ile bilinen kurumsal yazarlar önce kısaltma ve ardından parantez içinde kurumun tam adı ile belirtilir. Daha fazla bilgi için [Kısaltmalar](#) bölümüne bakınız.

Önce sayılara göre sonra harflere göre sıralayın: Unvanı bir sayı ile başlayan kurumsal yazarlar kaynakçanın başında yer alır. Unvanları bir sayı ile başlayan kaynaklar alfabetik listenin başında yer alır.

Aynı yazar tarafından yazılmış birden fazla belge varsa kaynakçada yazarın adını her maddede tekrar edin.

6.8 Belgelerin başlıkları

Belgelerin başlıkları normal Calibri yazı tipi ile yazılır ve herhangi bir biçimlendirme kullanılmaz. Kelimelerin ilk harflerini kaynağın kendisinde yazılmış olan aynı tarzda büyük harf ile yazın. Kanunlar, temel raporlar, kitaplar, gazeteler ve dergilerin başlıkları için de bu geçerlidir; kitap bölümlerinin ve dergi makalelerinin başlıklarını da büyük harf ile yazın.

Kural basittir; başlığı kaynak/yayıncı/yazar tarafından yazıldığı şekilde kopyalayın.

Ancak bir kaynak belgenin başlığına tırnak işaretleri koyduysa kaynak tarafından kullanılan uygulamaya uyun (AYBA, "I had to escape": Justice for prisoners ("Kaçmak zorundaydım": Mahkumlar için adalet), 2014, url). Bu gibi durumlarda dipnotlarda tırnak işaretlerinin kullanılmasının zorunlu olmadığını unutmayın (ör. AYBA, I had to escape (Kaçmak zorundaydım), 2014, url, sf. 14). Tırnak işaretlerini kaynakça maddesinde daima kullanın.

Bir belge başlığı tamamen büyük harflerle yazılmışsa (ör. Newsday, PRESIDENT RESIGNS! (BAŞKAN İSTİFA EDİYOR!), 12 Haziran 2017, url) başlığın ilk harfini büyük harfle ve kalanını küçük harfle yazın. Belge/dipnotlar ve kaynakça genelinde aynı formatı sürekli kullanın.

6.9 Yayınlanma tarihleri

6.9.1 Genel ilkeler

Yayınlanma tarihleri görüldükleri her yerde mümkün olduğunca kesin olmalı ve gün, ay ve yılı içermelidir. Kesin yayınlanma tarihini bulmayı ve farklı kaynaklardan teyit etmeyi deneyin. Bazen tarihi bulmak için farklı yöntemlerle karşılaştırmalı kontrol gerekebilir. Örneğin ABD Dış İşleri Bakanlığı İnsan Hakları Uygulamaları Hakkında Ülke Raporları kesin tarihleri belgenin üzerine basmaz fakat Ülke Raporları için resmî Bakanlık internet sayfasında 'temel metin' internet sayfasını bulursanız veya Refworld'de ararsanız yayınlanma tarihinin kesin gün, ay ve yılını bulabilirsiniz. Kesinliğin temini için her seferinde bunu yapmaya gayret gösterin. Refworld and Ecol.net kesin yayınlanma tarihlerinin bulunması için faydalı araçlardır. Bazen telif hakkı tarihi yayınlanma tarihi ile aynıdır. Aynı olmadığı durumlarda kesin yayınlanma tarihi bulunmalı ve belirtilmelidir.

Yayınlanma tarihi formatlarına yönelik örnekler farklı senaryolara göre aşağıda verilmiştir:

Yayınlanma tarihinin kesin gün, ay ve yılı belgede verildiğinde:

Yazar, başlık, 12 Ağustos 2016, url, erişim tarihi

Yalnızca ay ve yıl verildiğinde:

Yazar, başlık, Ocak 2011, url, erişim tarihi

Yalnızca yıl verildiğinde:

Yazar, başlık, 2017, url, erişim tarihi

6.9.2 Tarihin olmadığı durumlar

Bir kaynağın yayınlanma tarihi bulunmadığında veya belirtilmediğinde maddede yayınlanma tarihinin bulunması gereken yere 'n.d.' ibaresi yazılabilir:

Dipnot:

RFE/RL, Mission statement (Misyon bildirisi), n.d., [url](#)

Kaynakça:

RFE/RL, Mission statement (Misyon bildirisi), n.d., <https://pressroom.rferl.org/p/6110.html>, erişim tarihi 2 Kasım 2017

6.9.3 Varsayılan tarih

Bazı durumlarda yayınların kesin yayımlanma tarihleri belgenin kendisinde bulunmaz, ancak COI raporunu yazarlar için yayımlanma tarihinin başlıktan veya diğer kaynaklarla -örneğin bir rapor duyurusu yapan basın bildirimleri- yapılan karşılaştırmalı kontrolden bulunması mümkün olabilir. Raporu yazarlar bu seçeneği tercih ederken tarihin kesin olmasıyla ilgili gerekli özeni göstermelidir. Raporu yazarlar tarafından eklendiğinin anlaşılması için varsayılan tarih köşeli parantez içerisinde belirtilmelidir.

Dipnot:

AIHRC, Annual Report 1391 (Yıllık Rapor 1391) (20 Mart 2012 - 21 Mart 2013), [2013], [url](#), sf. 13

Kaynakça:

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission - Afganistan Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu), Annual Report 1391 (Yıllık Rapor 1391) (20 Mart 2012 - 21 Mart 2013), [2013], <http://www.aihrc.org.af/media/files/Reports/Annual%20Reports/Annual%20Report%20English.pdf>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

6.10 Köprü

Kaynakçada kaynağa yönelik tam url aktif bir köprü olarak verilir. Dipnotlarda köprü kısaltılır. Url yazarın esas internet sitesinden başka bir yerde bulunuyorsa aşağıdaki gibi bazı ifadelerin gösterildiğinin alıntılara dâhil edilmesi gerekebilir:

- Alıntıldığı yer:
- Bulunduğu adres:
- İletim tarihi: (yalnızca sosyal medya için)
- Abonelikte bulunduğu adres:

Daima esas kaynaktan/yazardan url bulmaya/kullanmaya gayret gösterin (örneğin bir USDOS raporu için PDF versiyonuna giden esas USDOS bağlantısını kullanma). Bu ilk tercihtir. Bilgiye Refworld, Ecol.net veya EASO COI Portal gibi bir portaldan erişildiğinde 'bulunduğu adres:' ibaresini kullanın.

6.11 Sayfa numaraları

Bilginin bulunduğu yeri gösteren sayfa numaraları COI raporlarının dipnotlarına dâhil edilmelidir. Bazı BM raporlarında olduğu gibi bir belgede numaralandırılmış paragraflar bulunuyorsa sayfa numaraları yerine bunlar verilmelidir. Belgelerin hem çevrim içi HTML versiyonu hem de sayfalandırılmış numaraları olan bir PDF versiyonu olması durumunda COI raporlarını yazarlar genellikle PDF versiyonunu (ve PDF'ye giden köprüyü) kullanmalı ve bilginin tam olarak bulunduğu sayfayı aktarmalıdır. Hiç sayfa numarası bulunmaması durumunda raporları yazarlar program (ör. Adobe, MS Word) tarafından gösterilen sayfa numarasını kullanabilir.

Birden fazla sayfa alıntılanacaksa gerektiği şekilde 'sf.' ve virgül veya tire kullanın.

Sayfa (sf.) ve sayı arasında bir boşluk vardır: sf. 3

Dipnot örnekleri:

USDOS, 2016 yılı İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları – Afganistan, 3 Mart 2017, [url](#), sf. 3

USDOS, 2016 yılı İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları – Afganistan, 3 Mart 2017, [url](#), sf. 25-26

USDOS, 2016 yılı İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları – Afganistan, 3 Mart 2017, [url](#), sf. 19, 32, 33

Bir hakemli dergide bulunan bir makale veya bir kitap bölümü değilse kaynakça referansından sayfa numaralarının belirtilmesine gerek yoktur. Örneğin:

Kaynakça:

Ahsan, S., When Muslims Become Feminists: Khana-yi Aman, Islam, and Pashtunwali (Müslümanlar Ne Zaman Feminist Olur: Khana-yi Aman, İslam ve Peştunvali), Green, N. (ed.), Afghanistan's Islam: From Conversion to the Taliban (Afganistan İslamı: Din Değiştirmeden Taliban'a) içinde, University of California Press, Oakland, 2016, <https://www.luminosoa.org/site/books/10.1525/luminos.23/>, sf. 225-241, erişim tarihi 17 Ekim 2017

6.12 Erişim tarihi

Dipnotlarda erişim tarihinin belirtilmesi zorunlu değildir. Kullanılan bir bilginin COI raporunun yayımlandığı tarihten itibaren değişmesi durumunda çevrim içi bir kaynağın hangi tarihte kullanıldığını göstermek açısından erişim tarihlerinin kaynakçada gösterilmesi zorunludur.

Erişim tarihleri kaynakça referanslarında aşağıdaki gibi görünür:

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission - Afganistan Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu), Annual Report 1391 (Yıllık Rapor 1391) (20 Mart 2012 - 21 Mart 2013), [2013], <http://www.aihrc.org.af/media/files/Reports/Annual%20Reports/Annual%20Report%20English.pdf>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

7. Referans kaynaklarına örnekler

7.1 Kitaplar

Birçok kitap hem yazılı kopya olarak basılır hem de/veya elektronik/dijital formatlarda bulunur. Elektronik versiyona erişilebiliyorsa bir bağlantı belirtmenin dışında bunların nasıl alıntılındığının belirtilmesi zorunlu değildir. Dipnotlar yayımlanma bilgileri içermez. Birden çok yazarın alıntılanması hakkında bkz. [Bölüm 5.3.](#)

Soyadı, Baş Harf., Büyük Harf Başlık, Yayıncı, Yer, Yayımlanma Yılı

Kitap:

Dipnot:

Butcher, J., Copy-editing: The Cambridge Handbook, 1975, sf. 27

Kaynakça:

Butcher, J., Copy-editing: The Cambridge Handbook, Cambridge University Press, Cambridge, 1975

Çevrim içi / elektronik kitap olarak bulunan kitap:

Dipnot:

Wimpelmann, T., The Pitfalls of Protection (Korumanın Gizli Tehlikeleri), 2017, [url](#), sf. 108-110

Kaynakça:

Wimpelmann, T., The Pitfalls of Protection: Gender, Violence, and Power in Afghanistan (Korumanın Gizli Tehlikeleri: Afganistan'da Cinsiyet, Şiddet ve Güç), University of California Press, Oakland, 2017, <https://www.doabooks.org/doab?func=fulltext&uiLanguage=en&rid=23018>, erişim tarihi 16 Ekim 2017

Düzenlenmiş kitap:

Dipnot:

Green, N. (ed.), Afghanistan's Islam: From Conversion to the Taliban (Afganistan'ın İslamı: Din Değiştirmeden Taliban'a), 2016, [url](#)

Kaynakça:

Green, N. (ed.), Afghanistan's Islam: From Conversion to the Taliban (Afganistan İslamı: Din Değiştirmeden Taliban'a), University of California Press, Oakland, 2016, <https://www.luminosoa.org/site/books/10.1525/luminos.23/>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

7.2 Bir kitaptaki veya düzenlenmiş bir kitaptaki/antolojideki bölüm

Bir çalışmanın bölümünü veya bir kitaptaki, dergideki ya da serideki bir bölümü referans almak için aşağıdaki bilgileri belirtin:

- Yazar soyadı ve baş harfi/baş harfleri;
- Tek trnak içinde yazının veya makalenin başlığı;
- Çalışmanın, parçası olduğu büyük çalışmadan sonra ve uygun olduğu durumlarda 'içinde' kelimesini, baskı sayısını belirtin;
- Yayıncı veya editör ya da raporun yazıldığı kuruluş;
- Yayımlanma yeri;

- Yayımlanma tarihi;
- İlgili sayfa numaraları;
- URL, çevrim içi erişilebiliyorsa.

Aynı yazar tarafından yazılmış bir kitaptaki bir bölüm:

Barfield, T., Chapter 5: Afghanistan Enters the Twenty-first Century (Bölüm 5: Afganistan Yirmi Birinci Yüzyıla Giriyor), *Afganistan: A Cultural and Political History (Afganistan: Kültürel ve Siyasi Bir Tarih)*, Princeton University Press, Princeton, 2012

Bir antolojinin veya düzenlenmiş kitabın bir bölümü:

Dipnot:

Ahsan, S., *When Muslims Become Feminists: Khana-yi Aman, Islam, and Pashtunwali (Müslümanlar Ne Zaman Feminist Olur: Khana-yi Aman, İslam ve Peştunwali)*, 2016, [url](#), sf. 227-228

Kaynakça:

Ahsan, S., *When Muslims Become Feminists: Khana-yi Aman, Islam, and Pashtunwali (Müslümanlar Ne Zaman Feminist Olur: Khana-yi Aman, İslam ve Peştunwali)*, Green, N. (ed.), *Afganistan's Islam: From Conversion to the Taliban (Afganistan İslamı: Din Değiştirmeden Taliban'a) içinde*, University of California Press, Oakland, 2016, <https://www.luminosoa.org/site/books/10.1525/luminos.23/>, sf. 225-241, erişim tarihi 17 Ekim 2017

Hakemli ve bilimsel dergiler hakkındaki bölüme de bakınız; format benzerdir.

7.3 Gazeteler, haber siteleri ve dergiler

Gazete, haber sitesi ve dergi gibi kaynaklar sıklıkla hem elektronik ortamda hem de yazılı olarak içerik sağlar. Platforma bakılmaksızın bunlar da aynı şekilde alıntılanır. Bir gazetenin/derginin blog sitesinde bir fikir yazısı/başyazı yayımlayan uzmanların veya akademisyenlerin alıntılanması hakkında bilgi almak için, bkz. [Bölüm 7.9](#).

Aşağıdaki format standart gazete makaleleri için kullanılabilir. Örneğin:

Haber Yayın Organı Adı, Makale başlığı, yayımlanma tarihi, url, erişim tarihi

Dipnot:

New York Times (The), *The Islamic State: From insurgency to rogue state and back (İslam Devleti: İsyandan haydut devlete ve geriye)*, 22 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

New York Times (The), *The Islamic State: From Insurgency to Rogue State and Back (İslam Devleti: İsyandan haydut devlete ve geriye)*, 22 Ekim 2017, <https://www.nytimes.com/interactive/2017/10/22/world/middleeast/isis-the-islamic-state-from-insurgency-to-rogue-state-and-back.html>, erişim tarihi 3 Kasım 2017

Dipnot:

FP, *US to pull out of UNESCO, again (ABD, UNESCO'dan yine çekiliyor)*, 11 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

FP (Foreign Policy), *US to pull out of UNESCO, again (ABD, UNESCO'dan yine çekiliyor)*, 11 Ekim 2017, <http://foreignpolicy.com/2017/10/11/u-s-to-pull-out-of-unesco-again/>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

Dipnot:

RFE/RL, Another Russian regional governor replaced (Başka bir Rus bölge valisinin daha yeri değiştirildi), 12 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Another Russian Regional Governor Replaced (Başka bir Rus Bölge Valisinin Daha Yeri Değiştirildi), 12 Ekim 2017, <https://www.rferl.org/a/russia-pskov-governor-replaced-regional-reshuffle-continues/28789764.html>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

7.4 Haber ajansları

Haber ajansları (ör. AFP, Reuters, Bloomberg, AP vb.), uygun olduğu şekilde metindeki ilk kullanımlarında tam adlarıyla alınırlar ve ardından kısaltmaları belirtilir. Bireysel yazarları belirtmeye gerek yoktur. Dipnotlarda kısaltmalar kullanılabilir.

Haber ajansları içeriklerini kendi internet sitelerinde yayımladıklarında bunlar aşağıdaki gibi alınırlar:

Dipnot:

AFP, Iraq PM denies attack plan as tensions rise with Kurds (Irak Başbakanı Kürtlerle gerilim tırmanırken saldırı planlarını yalanladı), 12 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

AFP (Agence France-Presse), Iraq PM denies attack plan as tensions rise with Kurds (Irak Başbakanı Kürtlerle gerilim tırmanırken saldırı planlarını yalanladı), 12 Ekim 2017, <https://www.afp.com/en/news/15/iraq-pm-denies-attack-plan-tensions-rise-kurds>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

Haber ajansı içerikleri başka yerlerde yeniden yayımlandığında aşağıdaki gibi alınırlar:

Dipnot:

AP, Pakistan arrests cleric over involvement in murder of model (Pakistan, mankenin öldürülmesiyle ilgili din adamını tutukladı), 18 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

AP (Associated Press), Pakistan arrests cleric over involvement in murder of model (Pakistan, mankenin öldürülmesiyle ilgili din adamını tutukladı), 18 Ekim 2017, bulunduğu adres: <https://nyti.ms/2zhSuGJ>, erişim tarihi 21 Mart 2018

Bazı durumlarda haber ajansları bir makalede iş birliği yapabilirler. Bu gibi durumlarda makaleyi, yazarların makalede görünme sırasına göre ilk yazar ile alınırlar:

Dipnot:

Le Monde ve AFP, Paradis fiscaux: huit pays don't le Panama retires de la list noire de l'UE, 23 Ocak 2018, [url](#), erişim tarihi 3 Mayıs 2018

Kaynakça:

Le Monde ve AFP, Paradis fiscaux: huit pays don't le Panama retires de la list noire de l'UE, 23 Ocak 2018, http://www.lemonde.fr/economie/article/2018/01/23/paradis-fiscaux-huit-pays-dont-le-panama-retires-de-la-liste-noire-de-l-ue_5245697_3234.html, erişim tarihi 3 Mayıs 2018

Çin'in Xinhua Haber Ajansı veya TASS Rus Haber Ajansı gibi devletlerin sıklıkla devlet tarafından işletilen kendi haber ajansları vardır. Voice of America (VOA) veya Avrupa Komisyonu'nun bir medya ortağı olan ANSAMED gibi diğer haber ajansları devlet ortaklığı tarafından finanse ediliyor olabilir veya devlet ortaklığına sahip olabilir. Bağımsız veya değil, diğer tüm kaynaklarda olduğu gibi metinde kaynağın devletle olan ilişkisinin açıklama kısmında belirtilmesine izin verilebilir. Örneğin:

Metinde:

Rus devletine ait haber ajansı TASS, Rusya ile Almanya arasındaki ticaretin 2017 yılında arttığını bildiriyor.

Dipnot:

TASS, Trade between Russia and Germany up 25% in 2017 (Rusya ile Almanya arasındaki ticaret 2017 yılında %25 arttı), 12 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

TASS Russian News Agency, Trade between Russia and Germany up 25% in 2017 (Rusya ile Almanya arasındaki ticaret 2017 yılında %25 arttı), 12 Ekim 2017, <http://tass.com/economy/970260>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

7.5 Bağımsız/resmî olmayan kuruluşların yayınları

7.5.1 Bireysel bir yazar adı olmadan

Kuruluşlar hem belli bir yazar adıyla hem de yazar adı olmadan belgeler oluşturabilir. Belli bir yazar adı olmadığında ya da çalışanlar tarafından yazıldığında COI raporlarını yazarlar belgeyi yazar adı olarak kuruluşun adı altında alıntılmalıdır. Bazı durumlarda bu şekilde bir alıntılama bir kadrolu yazar adı altında alıntılama daha hızlı bir şekilde okuyucuya çalışmanın ilgili ve iyi bilinen kurumsal bir kaynaktan geldiğini bildirir.

Kadrolu yazarlar tarafından yazılan bir belge örneği:

Dipnot:

USIP, When Reforms Meant to Ease Violence Backfire Instead (Şiddeti Azaltmak İçin Yapılan Reformlar Geri Teptiğinde), 8 Ağustos 2017, [url](#)

Kaynakça:

USIP (United States Institute for Peace - Amerika Birleşik Devletleri Barış Enstitüsü), When Reforms Meant to Ease Violence Backfire Instead (Şiddeti Azaltmak İçin Yapılan Reformlar Geri Teptiğinde), 8 Ağustos 2017, <https://www.usip.org/publications/2017/08/when-reforms-meant-ease-violence-backfire-instead>, erişim tarihi 7 Ekim 2017

Kadrolu yazarlar tarafından yazılan bir belge örneği:

Dipnot:

AAN, Thematic Dossier XVI: Afghanistan's War Crimes Amnesty and the International Criminal Court (Tematik Dosya XVI: Afganistan'ın Savaş Suçları Affı ve Uluslararası Ceza Mahkemesi), 7 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

AAN (Afghanistan Analysts Network), Thematic Dossier XVI: Afghanistan's War Crimes Amnesty and the International Criminal Court (Tematik Dosya XVI: Afganistan'ın Savaş Suçları Affı ve Uluslararası Ceza Mahkemesi), 7 Ekim 2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/publication/aan-thematic-dossier/thematic-dossier-xvi-afghanistans-war-crimes-amnesty-and-the-international-criminal-court/>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

7.5.2 Bireysel bir yazar adıyla

Bir bireysel yazarın bir kuruluş adına rapor hazırlamakla görevlendirildiği veya bu işe atandığı durumlar söz konusudur. Bu çalışmaları nasıl alıntılatacağınızı belirlemek için söz konusu yayınlarla ilgili feragatname ve telif hakkı bilgilerine bakma konusunda gerekli özeni gösterin. Yazar olarak belli bir kişinin adı olduğunda COI raporlarını hazırlayanların yazarı bu kişinin adı olarak veya asıl yazar olarak kuruluş adı altında ya da birlikte alıntılama seçeneklerinden hangisinin daha mantıklı olacağına karar vermeleri gerekecektir. Örneğin çalışmaları, söz konusu kişi uzman olarak görevlendirilmiş harici bir yazar olarak bir rapor yazdığı anda bireysel yazarın adı altında alıntılansın. Bireysel yazarın yeterliliğinin de COI araştırma görevlileri tarafından değerlendirilmeli ve sunulmalıdır.

Ayrıca kuruluş bir feragatnamede belgenin yalnızca yazarın görüşlerini yansıttığını beyan ederse çalışmayı bireysel yazarın adı altında alıntılıyıp kuruluşu da kaynak gösterin.

Bir organizasyonel yayın/rapor/seri veya bölümün bireysel yazarı:

Dipnot:

Carling, J., Migration, Human Smuggling and Trafficking from Nigeria to Europe (Nijerya'dan Avrupa'ya Göç, İnsan Kaçakçılığı ve Ticareti), IOM, 2006, [url](#), sf. 25

Kaynakça:

Carling, J., Migration, Human Smuggling and Trafficking from Nigeria to Europe (Nijerya'dan Avrupa'ya Göç, İnsan Kaçakçılığı ve Ticareti), IOM Migration Research Series No 23 (IOM Göç Araştırmaları Serisi No 23), 2006, IOM (International Organisation for Migration - Uluslararası Göç Örgütü), <http://publications.iom.int/system/files/pdf/mrs23.pdf>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

Bir organizasyonun internet sitesinde organizasyon ile ilişkili olarak yayımlanan bireysel yazar:

Dipnot:

Gopal, A. and Strick van Linschoten, A., Ideology of the Afghan Taliban (Afgan Talibanı'nın İdeolojisi), AAN, Haziran 2017, [url](#)

Kaynakça:

Gopal, A. and Strick van Linschoten, A., Ideology of the Afghan Taliban (Afgan Talibanı'nın İdeolojisi), AAN (Afghanistan Analysts Network - Afganistan Analistler Ağı), Haziran 2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2017/06/201705-AGopal-ASvLinschoten-TB-Ideology.pdf>, erişim tarihi 7 Ekim 2017

7.5.3 Yıllık bir raporda ülke bölümü

Bu format bir sivil toplum veya düşünce kuruluşu tarafından hazırlanan, yıllık olarak bir ülke ile ilgili bölüm içeren raporlara uygulanabilir; örneğin: Freedom House, Amnesty International (Uluslararası Af Örgütü), Human Rights Watch (İnsan Hakları İzleme Komitesi).

Dipnot:

Freedom House, Freedom in the World 2016 – Somalia (Dünyada Özgürlük 2016 - Somali), 27 Ocak 2016, [url](#)

Kaynakça:

Freedom House, Freedom in the World 2016 – Somalia (Dünyada Özgürlük 2016 - Somali), 27 Ocak 2016, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2016/somalia>, 17 Ekim 2017 tarihinde erişilmiştir

7.6 Resmî yayınlar

7.6.1 Genel yaklaşım

Resmî yayınlar onu yazan resmî kuruluşun adı altında ülkenin resmî 'kısa adı' ile alıntılanmalıdır. Ülkeden sonra bakanlık veya idare gibi ikinci bir yazar varsa o isim de verilir. Yayının kendisini ve resmî internet sitesini kontrol ederek alıntıda yalnızca resmî kısaltmaları kullandığınızdan emin olmak için gerekli özeni gösterin. Herhangi bir şüphenez varsa kısaltma kullanmayın.

Bölgesel veya kentsel yayınlar açısından, raporları hazırlayanlar belgenin yazarını nasıl mantıklı bir şekilde alıntılacakları konusunda gerekli özeni göstermeli ve kendi muhakemelerini kullanmalıdır. Örneğin belediye bir şehirdeki yerel aile içi şiddet hizmetleri için bir rehber yayımlarsa ulusal veya kentsel yönetimin yazar olarak alıntılanması uygun olmayacaktır. Ayrıca yazarı dikkatli bir şekilde belirlemek için de gereken özeni gösterin – örneğin bir polis kuvveti ulusal/federal polis idaresi ise çalışma ulusal yönetim/idare adı altında alıntılanmalıdır (ör. Nijerya, Nijerya Polis Kuvveti).

Devlet internet sitelerinde yayımlanan basın bildirimleri ve basın makaleleri rapor veya internet siteleri gibi diğer resmî belgelerle aynı şekilde alıntılanır.

Mevzuat alıntılanırken herhangi bir belli Bakanlığın veya İdarenin alıntılanmasına gerek yoktur. Mevzuatın alıntılanması hakkında bilgi almak için, bkz. [Bölüm 7.12](#).

Bir ulusal/federal devlet idaresinin haberi/basın bildirisi/internet sitesi

Dipnot:

Afganistan, MoWA, Basın bildirisi (05 Ekim 2017), 4 Eylül 2017, [url](#)

Kaynakça:

Afganistan, MoWA (Ministry of Women's Affairs - Kadın İşleri Bakanlığı), Basın bildirisi (05 Ekim 2017), 4 Eylül 2017, <http://mowa.gov.af/en/news/i3485yrw>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

Bir devlet kurumu tarafından hazırlanan rapor:

Dipnot:

Afganistan, MoE, Afghanistan National Education for All (Afganistan Herkes için Milli Eğitim) (EFA) İnceleme Raporu 2015, Haziran 2014, [url](#), sf. 31

Kaynakça:

Afganistan, MoE (Ministry of Education), Afghanistan National Education for All (Afganistan Herkes için Milli Eğitim) (EFA) İnceleme Raporu 2015, Haziran 2014, [http://moe.gov.af/Content/files/FINAL-EFA%202015%20Review%20Afghanistan-June%202015%20\(1\).pdf](http://moe.gov.af/Content/files/FINAL-EFA%202015%20Review%20Afghanistan-June%202015%20(1).pdf), erişim tarihi 3 Kasım 2017

7.6.2 Bireysel bir yazar adıyla

Devlet yayınları bazen devlet kuruluşlarında devlet memuru olarak çalışan bireysel yazarları listeler. Yayınların onları hazırlayan devlet tarafından onaylanması ve sahiplenilmesi durumunda bireysel yazar, harici bir konu uzmanı olarak açıkça görevlendirilmemiş ise daha az öneme sahip olacaktır. Kadrolu yazarlar tarafından yazılan yayınları devlet adı altında alıntılایn; bireysel yazarların adlarını ise alıntılایn.

Congressional Research Service (CRS) (Kongre Araştırma Servisi) raporları ABD devleti tarafından hazırlanır ve sıklıkla CRS bölge uzmanı olan bireysel bir kadrolu yazarı alıntılar. Yazarın alıntılanmasına gerek yoktur. Bu belgeleri aşağıdaki gibi alıntılayın:

Dipnot:

ABD, CRS, Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy (Afganistan: Taliban Sonrası Yönetim, Güvenlik ve ABD Politikası), 2 Ekim 2017, [url](#), sf. 13-15

Kaynakça:

ABD, CRS (Congressional Research Service - Kongre Araştırma Servisi), Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy (Afganistan: Taliban Sonrası Yönetim, Güvenlik ve ABD Politikası), 2 Ekim 2017, <https://fas.org/sgp/crs/row/RL30588.pdf>, erişim tarihi 10 Ekim 2017

7.6.3 Bir devlet kurumu tarafından hazırlanan yıllık bir raporda ülke bölümü

Bazı devlet kuruluşları ülkeler hakkında bölümler içeren yıllık raporlar hazırlar; örneğin ABD Dış İşleri Bakanlığı ve ABD Uluslararası Dinî Özgürlük Komisyonu'nun ABD ibaresini içeren kendi resmî kısaltmaları vardır. Bu çalışmalar söz konusu kısaltmalar ile alıntılanabilir. COI'de çok yaygın kullanıldıkları için bunların aşağıdaki örneklerde belirtildiği gibi aynı şekilde alıntılanmasına karar verilmiştir:

Dipnot:

USCIRF, Yıllık Rapor 2017 – Afganistan, 26 Nisan 2017, [url](#)

Kaynakça:

USCIRF (US Commission on International Religious Freedom - ABD Uluslararası Dinî Özgürlük Komisyonu), Yıllık Rapor 2017 – Afganistan, 26 Nisan 2017, <http://www.uscifr.gov/sites/default/files/Afghanistan.2017.pdf>, erişim tarihi 12 Ekim 2017

Yıllık İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları gibi ABD Dış İşleri Bakanlığı tarafından hazırlanan belgeler kaynakçada alfabetik yazar sıralamasında USDOS resmî kısaltması ile alıntılanmalıdır.

Dipnot:

USDOS, 2016 yılı İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları – Afganistan, 3 Mart 2017, [url](#), sf. 3

Kaynakça:

USDOS (US Department of State - ABD Dış İşleri Bakanlığı), 2016 yılı İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları – Afganistan, 3 Mart 2017, <https://www.state.gov/documents/organization/265742.pdf>, erişim tarihi 23 Mart 2018

7.7 Hakemli ve akademik dergiler

Hakemli ve akademik dergilerde yayımlanan makaleler bireysel yazarın/yazarların adını takiben makalenin yer aldığı dergi adı ile alıntılanır. Belirtilmesi gereken unsurlar aşağıda gösterilmiştir:

- yazarın veya yazarların adı ve baş harfleri;
- makale başlığı (büyük harfle);
- makalenin yer aldığı dergi adı (büyük harfle);
- sayı bilgileri: Cilt, Seri, Sayı;
- yayımlanma tarihi;
- bağlantı (çevrim içi erişilebiliyorsa);
- sayfa aralığı veya sayısı;

- erişim tarihi.

İki yazar bulunan çalışmalar açısından her iki yazarı da hem dipnotta hem de kaynakçada belirtin. İkiyden fazla yazar olması durumunda dipnotta yalnızca bir yazarı ve ‘ve diğ.’ ibaresini kullanın; kaynakçada tümünü sıralayın.

Makalenin bir dergide yer aldığını belirtmek için “içinde” ibaresini de ekleyin.

Dergi bilgileri çıkartılarak dipnotlar kısa tutulabilir:

Dipnot:

Duarte, A. ve Hancock, J., An Exploration on HIV/AIDS Funding in South Africa (Güney Afrika’da HIV/AIDS Finansmanı Hakkında Bir Keşif), Temmuz-Eylül 2017, [url](#), sf. 3

Kaynakça:

Duarte, A. ve Hancock, J., An Exploration on HIV/AIDS Funding in South Africa (Güney Afrika’da HIV/AIDS Finansmanı Hakkında Bir Keşif), SAGE Open içinde, Cilt 7, Sayı 3, Temmuz-Eylül 2017, <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2158244017718235>, erişim tarihi 2 Kasım 2017

Dipnot:

Hamza, M. ve diğ., Disaster-induced Displacement in the Caribbean and the Pacific (Karayip ve Pasifik’te Hastalık Kaynaklı Yer Değiştirme), [url](#), sf. 63

Kaynakça:

Hamza, M., Koch, I., Malte, P., Disaster-induced Displacement in the Caribbean and the Pacific (Karayip ve Pasifik’te Hastalık Kaynaklı Yer Değiştirme), Forced Migration Review, Latin America and the Caribbean – Building on a Tradition of Protection (Latin Amerika ve Karayip - Bir Koruma Geleneğine Dayanma) içinde, Sayı 56, Ekim 2017, <http://www.fmreview.org/sites/fmr/files/FMRdownloads/en/latinamerica-caribbean.pdf>, sf. 62-64, erişim tarihi 13 Ekim 2017

Dipnot:

Kanemasu, Y. ve Molnar, G., Private Military and Security Labour Migration: The Case of Fiji (Özel Askeri ve Güvenlik İş Gücü Göçü: Fiji Vakası), Ağustos 2017, [url](#), sf. 156

Kaynakça:

Kanemasu, Y. ve Molnar, G., Private Military and Security Labour Migration: The Case of Fiji (Özel Askeri ve Güvenlik İş Gücü Göçü: Fiji Vakası), International Migration içinde, Cilt 55, Sayı 4, Ağustos 2017, abonelikte bulunduğu adres: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/imig.12321/epdf>, sf. 154-170, erişim tarihi 2 Ekim 2017

7.8 İnternet Siteleri

COI raporlarında kullanılan bilgilerin çoğu çevrim içi olarak bulunabilir. İnternet sitelerinin genellikle bir adı olur veya bunlar içeriği üreten bir ‘yazara’ aittir. Genellikle, kendi içeriğini üreten internet siteleri dipnot ve kaynakçada aynı temel bilgilerle alıntılanabilir:

- İnternet sitesinin yazarı;
- Başlık;
- Yayımlanma tarihi;
- Url;
- Erişim tarihi (yalnızca kaynakçada).

Dipnot:

ILGA, ILGA meets...Olya P., human rights defender (ILGA, insan hakları savunucusu Olya P. ile buluşuyor), 12 Eylül 2017, [url](#)

Kaynakça:

ILGA (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association - Uluslararası Lezbiyen ve Gey Birliği), ILGA meets...Olya P., human rights defender (ILGA, insan hakları savunucusu Olya P. ile buluşuyor), 12 Eylül 2017, <http://ilga.org/ilga-meets-olya-human-rights-defender/>, erişim tarihi 16 Ekim 2017

Ancak bazen internet sitelerinin bir adı olmaz ve bunlar ‘yazar’ olarak internet adresleriyle (url) alıntılanır. Bu seçeneği seçmeden önce gerçek yazarı bulmayı deneyin. Örneğin:

Dipnot:

Kahmenei.ir, Leader says USA angry with Iranian forces for fighting ISIS (Lider, IŞİD ile savaştığı için ABD’nin İran kuvvetlerine kızgın olduğunu belirtiyor), 18 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

Kahmenei.ir, Leader says USA angry with Iranian forces for fighting ISIS (Lider, IŞİD ile savaştığı için ABD’nin İran kuvvetlerine kızgın olduğunu belirtiyor), 18 Ekim 2017, tercüme eden: BBC Monitoring, abonelikle bulunduğu adres: <https://monitoring.bbc.co.uk/>, erişim tarihi 18 Ekim 2017

Mümkün olan her yerde bir makalenin bağlantısını veya esas kaynağa ait olan asıl bağlantıyı kullanın. Asıl internet sitesinden aksi mümkün olmadıkça ve belge Ecoi.net, Refworld veya EASI COI portalı gibi farklı bir konumda bulunuyorsa bu bağlantıyı kullanın. Kaynakçada alınan konumu ‘bulunduğu adres:’ ibaresini kullanarak not edin:

Dipnot:

Afganistan, Afganistan Anayasası, 4 Ocak 2004, [url](#)

Kaynakça:

Afganistan, Afganistan Anayasası, 4 Ocak 2004, UNHCR tarafından yapılan İngilizce çevirisi, bulunduğu adres: https://www.ecoi.net/file_upload/pserkowits12_Constitution_of_Afghanistan.pdf, erişim tarihi 16 Ekim 2017

7.9 Bir gazete, dergi veya bir internet platformunda yayımlanan uzman yorumu

Bir internet sitesi veya gazetede yayımlanan bir analiz yazısı gibi bir uzmanın başka bir dergide bir konu hakkındaki analizlerini yazdığı durumlarda bilgiyi bireysel yazarın adıyla alıntılansın. Bireysel yazarın, yazının yayımlandığı internet sitesi güvenilirliğini ve kaynaktaki bilginin kalitesini (nasıl elde edildiği vb.) değerlendirmek için bu makaleler COI metodolojisinde bulunan kalite standartlarına yönelik olarak dikkatlice değerlendirilmeli. COI raporlarını yazarlar gerekirse dipnotta yazar ve internet sitesi hakkında ek bilgiler vermelidir. Örneğin:

Metinde:

Royal African Society tarafından yönetilen pan-Afrikan haber ve analiz platformu olan African Arguments'ta yayımlanan bir makalede analist Jordan Anderson önceden Burundi Cumhuriyetçi Kuvvetleri olarak adlandırılan militan grup Burundi Popüler Kuvvetleri'nin faaliyetlerini Ağustos 2017 yeniden başlattığını ve hükümet karşıtı isyankarların Başkan'a karşı ayaklanması çağrısında bulunduğunu açıkladı.¹

Dipnot:

¹ Anderson, J., Burundi's newest, biggest rebel group (Burundi'nin en yeni, en büyük isyankar grubu), 3 Ekim 2017, [url](#). Jordan Anderson bilgi ve istihbarat şirketi IHS Markit'de bir Afrika Analistidir.

Kaynakça:

Anderson, J. Burundi's newest, biggest rebel group (Burundi'nin en yeni, en büyük isyankar grubu), 3 Ekim 2017, African Arguments, <http://africanarguments.org/2017/10/03/burundi-newest-biggest-rebel-group/>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

7.10 Diğer COI birimleri tarafından hazırlanan araştırma heyeti raporları ve COI raporları

Diğer COI raporları tarafından hazırlanan FFM raporları ve COI raporları kaynakçada genellikle onları hazırlayan ülkeye göre alıntılanır ve ardından sorumlu bakanlık/idare/birim, başlık, yayımlanma tarihi ve url ile erişim tarihine yer verilir. Örneğin:

Dipnot:

Danimarka, DIS, Report from the Danish Immigration Service's fact finding mission to Nairobi, Kenya and Mogadishu, Somalia: 2-12 May 2015 (Danimarka Göç Servisi'nin Nairobi, Kenya ve Mogadişu Somali'ye Yaptığı İnceleme Misyonunun Raporu: 2-12 Mayıs 2015), Eylül 2015, [url](#), sf. 7

Kaynakça:

Danimarka, DIS (Danish Immigration Service - Danimarka Göç Servisi), Report from the Danish Immigration Service's fact finding mission to Nairobi, Kenya and Mogadishu, Somalia: 2-12 May 2015 (Danimarka Göç Servisi'nin Nairobi, Kenya ve Mogadişu Somali'ye Yaptığı İnceleme Misyonunun Raporu: 2-12 Mayıs 2015), Eylül 2015, https://www.nydanmark.dk/NR/rdonlyres/E7BE9811-3CA0-4F86-BD27-749FB153B73A/0/Somalia_FFM_report_2015.pdf, erişim tarihi 16 Ekim 2017

Bir FFM raporunda kullanılan bir kaynaktan alınan belli bir bilgiyi alıntılarken -özellikle birçok isimsiz kaynak olduğunda- bilginin asıl kaynağının dipnotta belirtilmesi gerekebilir. Bu belirliliğin amacı şeffaflığın, takip edilebilirliğin ve vakit kaybından kaçınmanın sağlanmasıdır. Örneğin:

Danimarkalı Göçmenlik Servisi tarafından mülakat yapılan bir kaynağa göre Al Shabaab'ın hızlı yargısal kararlar verdiği bildiriliyor.¹³

Dipnot:

¹³ Danimarka, DIS, Report from the Danish Immigration Service's fact finding mission to Nairobi, Kenya and Mogadishu, Somalia: 2-12 May 2015 (Danimarka Göç Servisi'nin Nairobi, Kenya ve Mogadişu Somali'ye Yaptığı İnceleme Misyonunun Raporu: 2-12 Mayıs 2015) [kaynak: Uluslararası bir kuruluşun temsilcisi], Eylül 2015, [url](#), sf. 17

Ancak kaynak metin içerisinde tanıtılıyorsa bunu dipnotta tekrar etmek zorunlu değildir ('Uluslararası bir kuruluşun bir temsilcisi... olduğunu bildiriyor' örneğinde dipnotta kaynaktan bahsedilmesi gerekmez).

Kaynakça referansı Danimarka adı altında alıntılanmış olup bir bireysel kaynak adı altında alıntılanmaz.

7.11 BM yayınları

Genel olarak BM yayınları temel BM yazarları, başlık, belge numarası, yayımlanma tarihi, url ve paragraf ya da sayfa sayısı bilgilerini sıralayarak Refworld ile uyumlu bir şekilde alıntılanmalıdır. Genellikle bir BM belgesi metin içerisinde numaralandırılmış paragraflar kullanırsa raporları yazanlar bilginin takip edilebilirliğini iyileştirmek için bilgiyi dipnotta bu şekilde alıntılanmalıdır. Numaralandırılmış paragraflar yerine sayfa sayıları varsa sayfa sayılarını kullanın.

7.11.1 BM Yazarları

EASO tüm BM belgelerinin BM ve ilgili alt kurum altında sıralandığı UNHCR Refworld uygulamasına uyar.

Yaygın bir şekilde kullanılan örnekler ve kısaltmaları aşağıdadır:

Birleşmiş Milletler (BM) kuruluşları –

UNAMI (Birleşmiş Milletler Irak’a Yardım Misyonu)

UNAMA (Birleşmiş Milletler Afganistan’a Yardım Misyonu)

UNCAT (Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komite)

UNHCR (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği)

BM İnsan Hakları Komitesi (**kısaltma yok**)

BM İnsan Hakları Konseyi (**kısaltma**)

UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu)

UNOCHA (Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi)

UNSG (Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği)

Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi (**kısaltma yok**)

UNWOMEN (Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadınların Güçlendirilmesi Birimi)

BM örneklerinin tam listesi için [bkz. Refworld](#).

EASO bazı BM kuruluşlarını BM adı altında değil kurum/birim adları altında alıntılar:

FAO (Gıda ve Tarım Örgütü)

ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)

WFP (Dünya Gıda Programı)

WHO (Dünya Sağlık Örgütü)

‘Taraflar Devletler’in BM’e sunduğu (ve BM tarafından yayımlanan) belgeler BM adı altında değil belgeyi sunan ülkenin adı altında alıntılanmalıdır.

Ayrıca ‘gölge raporlar’ gibi sivil toplum tarafından BM’e gönderilen belgeler BM adı altında değil ilgili STK adı altında alıntılanmalıdır.

7.11.2 BM alıntılarına ilişkin örnekler

BM alıntıları uzun olabilir ve okuyucu için kaynağın şeffaflığından taviz vermeden dipnotta bunların kısaltılması mümkün değildir. Genellikle, dipnotta belge numarası çıkarılabilir fakat bunun kaynakça maddesinde bulunması zorunludur.

Dipnot:

UNCAT, Afganistan'ın ikinci dönemsel raporu hakkında sonuç gözlemleri, 12 Haziran 2017, [url](#), para. 39

Kaynakça:

UNCAT (Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komite), Afganistan'ın ikinci dönemsel raporu hakkında sonuç gözlemleri, CAT/C/AFG/CO/2, 12 Haziran 2017, http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT/C/AFG/CO/2&Lang=En, erişim tarihi 12 Ekim 2017

Dipnot:

BM İnsan Hakları Konseyi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Ukrayna'daki insan hakları durumuna yönelik raporu (16 Mayıs'tan 15 Ağustos 2017'ye), 25 Eylül 2017, [url](#), para. 70

Kaynakça:

BM İnsan Hakları Konseyi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Ukrayna'daki insan hakları durumuna yönelik raporu (16 Mayıs'tan 15 Ağustos 2017'ye), A/HRC/36/CRP.2, 25 Eylül 2017, <http://www.refworld.org/docid/59c8ed184.html>, erişim tarihi 13 Ekim 2017

7.11.3 Bireysel bir yazar adıyla BM raporları

Bazen BM kendi adına veya örgüt için yerine getirilen bir proje temelinde bir rapor hazırlaması için bir uzmanı görevlendirir veya tutar.

Bu tür alıntılar için bkz. [7.5.2.](#)

7.12 Kanunlar, yönetmelikler ve hukuki belgeler

EASO mevzuatın referans olarak alınmasında genel olarak UNHCR Refworld uygulamasına uyar. Aşağıdaki öğelere kaynakça alıntılarında yer verilir:

- Kanunu yazan/yürürlüğe koyan ulusal veya bölgesel yönetimin adı (ülkenin veya bölgenin kısa resmî adı);
- Kanunda görüldüğü şekilde uygun büyük harflerle birlikte kanunun başlığı;
- Devletin kendisi dışında bir tarafça tercüme edilip edilmediği ve kim tarafından tercüme edildiği ('UNHCR tarafından tercüme edilmiştir');
- Kanunun yürürlüğe girdiği/meclisten geçtiği yıl (gün/ay olmadan);
- Resmî olmayan bir internet sitesinde (Refworld) bulunuyorsa URL veya 'bulunduğu adres' ile URL;
- Erişim tarihi.

Araştırma görevlileri mevzuatın veya yönetmeliğin yürürlükte olup olmadığını ve ulusal düzeyde bir yönetim veya ulusal altı, bölgesel veya kentsel idareler tarafından yazılıp yazılmadığını not etmelidir. Yazarın kim olduğuna ve mevzuatın ya da düzenlemenin nerede uygulandığında dayanarak mevzuatın en iyi nasıl alıntılanacağını belirleyin. Ulusal düzeyde mevzuatı ülkenin kısa resmî adı altında alıntılایn. Bölgesel/kentsel mevzuatı/düzenlemeleri kanunun geçtiği/uygulandığı ilgili bölge adı altında alıntılایn. Alıntılarda bakanlık adlarına, meclis veya yasama organlarına yer vermeyin. Belgenin resmî gazetede ne zaman yayımlandığı gibi yayımlanma bilgilerine yer vermeyin. Bir kanun tercüme edilmişse bunu belirtin. Temel formül şudur:

• lke, Kanun Adı, Tercüme eden: (mevcutsa), Meclisten geçtiği yıl, url, erişim tarihi

7.12.1 Ulusal düzeyde mevzuat ve hukuki belgeler

Dipnot:

Irak, 1959 tarihli (188) sayılı Kanun: Kişisel Hal Kanunu ve Değişiklikleri, 1959, [url](#)

Kaynakça:

Irak, 1959 tarihli (188) sayılı Kanun: Kişisel Hal Kanunu ve Değişiklikleri, Amerikan Barolar Birliği Irak Hukuk Geliştirme Projesi tarafından tercüme edilmiştir, 1959, bulunduğu adres: <http://refworld.org/docid/469cdf3011.html>, erişim tarihi 16 Ekim 2017

7.12.2 Bölgesel düzeyde mevzuat ve hukuki belgeler

Kanunu/düzenlemeyi ülke adı altında alıntıl原因; ardından mevzuatı yürürlüğe koyan bölgesel yönetimin adına yer verin. Bu, mevzuatın uygulandığı siyasi yazardır:

Dipnot:

Irak, Kürdistan Bölgesi, 2008 tarihli 15 sayılı Kanun, 1959 tarihli 188 sayılı Değişik Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun; Irak Kürdistan Bölgesi'nde Kişisel Hal Kanunu, 2008, [url](#)

Kaynakça:

Irak, Kürdistan Bölgesi, 2008 tarihli 15 sayılı Kanun, 1959 tarihli 188 sayılı Değişik Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun; Irak Kürdistan Bölgesi'nde Kişisel Hal Kanunu, 2008, http://ekrg.org/files/pdf/personal_status_law.pdf, erişim tarihi 17 Ekim 2017

7.12.3 Değişik kanunlar

Kanunlardaki değişiklikler açısından bu, kanunun nasıl adlandırıldığına ve nasıl tanıtıldığına göre değişir. Değişiklik yılı yıl olarak verilir. EASO bu gibi belgelerin alıntılanmasında genellikle UNHCR Refworld uygulamalarına uyar. Ancak kanunun adına göre değişebilir.

Örneğin her bir değişik kanunun nasıl isimlendirildiğine dikkat edin:

Dipnot:

Sri Lanka, Vatandaşlık (Değişik) Kanunu, 2003 tarihli 16 sayılı, 2003, [url](#)

Kaynakça:

Sri Lanka, Vatandaşlık (Değişik) Kanunu, 2003 tarihli 16 sayılı, 2003, bulunduğu adres: <http://www.refworld.org/docid/4e6625b92.html>, erişim tarihi 15 Ocak 2018

Dipnot:

Libya, 2/2004 Kanun sayılı Libya'daki Yabancıların Girişinin ve Yerleşiminin Düzenlenmesi Hakkında 1987 tarih ve 6 sayılı Kanunun Belli Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun, 2004, [url](#), sf. 12

Kaynakça:

Libya, 2/2004 Kanun sayılı Libya'daki Yabancıların Girişinin ve Yerleşiminin Düzenlenmesi Hakkında 1987 tarih ve 6 sayılı Kanunun Belli Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun, 2004, alıntıldığı yer: İsveç, Lifos, Thematic Report: Palestinians and Syrians in Libya (Tematik Rapor: Libya'daki Filistinliler ve Suriyeliler), 23 Şubat 2016, https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1461175197_lifos.pdf, erişim tarihi 15 Ocak 2018

7.12.4 Resmî esas kaynak tarafından İngilizceye tercüme edilen kanunlar

Araştırma görevlileri daima mevzuatın, söz konusu kanunu hazırlayan devlet tarafından yapılmış resmî versiyonunu veya resmî çevirisini bulmayı denemelidir. Bir kanun yasama organı, resmî bilgi portalı, Adalet Bakanlığı vb. devletin resmî internet sitesinde bulunuyorsa bunun alıntıda belirtilmesi zorunlu değildir. Resmî versiyon ya da resmî çeviri, kanunu yazan devlet tarafından hazırlanan/uygun bulunan veya o devletten alınan belgelerdir. Belge, mevzuatı yürürlüğe koyan devlet tarafından hazırlanan veya onaylanan resmî bir versiyon ise bunun tercüme edildiğini belirtmek zorunlu değildir.

Bu belge Kürt (Irak) bölgesel kanununun resmî İngilizce versiyonu olup Kürt Bölgesel Yönetimi'nin resmî internet sitesinde bulunmaktadır:

Dipnot:

Kürdistan Bölgesi (Irak), 2008 tarihli 15 sayılı Kanun, 1959 tarihli 188 sayılı Değişik Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun; Irak Kürdistan Bölgesi'nde Kişisel Hal Kanunu, 2008, [url](#)

Kaynakça:

Kürdistan Bölgesi (Irak), 2008 tarihli 15 sayılı Kanun, 1959 tarihli 188 sayılı Değişik Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun; Irak Kürdistan Bölgesi'nde Kişisel Hal Kanunu, 2008, http://ekrg.org/files/pdf/personal_status_law.pdf, erişim tarihi 17 Ekim 2017

7.12.5 Mevzuatın tercüme edilmiş kopyaları

Araştırma görevlileri daima devletin resmî bir internet sitesinde veya kaynağında mevzuat için resmî bir kaynak bulmayı denemelidir. Ancak esas kaynaktan temel mevzuatı bulmak veya bunlara erişmek her zaman mümkün olmayabilir; araştırma görevlileri kanunun kopya edilmiş bir versiyonunu bulduran veya kanunun bir çevirisini sunan ikincil bir kaynağa güvenmek zorunda kalabilirler. Kanunun bulunduğu yeri ve kanunu tercüme eden kişiyi belirtin.

Dipnot:

Afganistan, Afganistan Anayasası, 2004, [url](#)

Kaynakça:

Afganistan, Afganistan Anayasası, 2004 Ocak 2004, UNHCR tarafından yapılan İngilizce çevirisi, bulunduğu adres: https://www.ecoi.net/file_upload/pserkowits12_Constitution_of_Afghanistan.pdf, erişim tarihi 16 Ekim 2017

7.12.6 İkincil kaynaklarda yeniden üretilen mevzuat kopyaları veya alıntılar

Araştırma görevlileri daima devletin resmî bir internet sitesinde veya kaynağında mevzuata ilişkin resmî bir kaynak bulmayı denemelidir. Ancak esas kaynaktan temel mevzuatı bulmak veya ona ulaşmak gerek yaygın olarak yayımlanmadığı için gerek de yalnızca yerel dilde bulunduğu için her zaman mümkün olmayabilir. Araştırma görevlileri kanunun bir versiyonunu yeniden üretmeye veya onu alıntılama dayanak zorunda kalabilirler. Örneğin:

Dipnot:

Libya, 2/2004 Kanun sayılı Libya'daki Yabancıların Girişinin ve Yerleşiminin Düzenlenmesi Hakkında 1987 tarih ve 6 sayılı Kanunun Belli Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun, [url](#), sf. 12

Kaynakça:

Libya, 2/2004 Kanun sayılı Libya'daki Yabancıların Girişinin ve Yerleşiminin Düzenlenmesi Hakkında 1987 tarih ve 6 sayılı Kanunun Belli Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun, alıntıldığı yer: İsveç, Lifos, Thematic Report: Palestinians and Syrians in Libya (Tematik Rapor: Libya'daki Filistinliler ve Suriyeliler), 23 Şubat 2016, https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1461175197_lifos.pdf, erişim tarihi 15 Ocak 2018

7.13 yayımlanmış konferans bildirileri, belgeleri, sunumları

Aşağıdaki öğelere bir konferans ya da toplantı sunumu veya bildirileri açısından kaynakça referansında yer verilmelidir:

- Organize eden teşkilatın adı;
- Toplantı raporunun başlığı;
- Toplantının tarihi, yapıldığı tarih, yer;
- Yayımlanmışsa bildirilerin yayımlanma tarihi.

Dipnot esas bilgilere yer vermesi için kısaltılabilir: yazar, başlık, yayımlanma tarihi, url, sayfa sayıları.

Dipnot:

EASO, COI Toplantı Raporu: Irak, Temmuz 2017, [url](#), sf. 14

Kaynakça:

EASO (European Asylum Support Office - Avrupa Sığınma Destek Ofisi), COI Toplantı Raporu: Irak, 25-25 Nisan 2017 tarihli Brüksel Pratik İş Birliği Toplantısı, Belçika, Temmuz 2017, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/publications/coi-iraq-meeting-report.pdf>, erişim tarihi 17 Ekim 2017

EASO toplantı notları ve sunumları yönünden, yalnızca yayımlanmış bildirilerdeki bilgilerin kamuya açık bir şekilde alıntılanabileceğini unutmayın. EASO toplantılarındaki katılımcılar toplantıdan elde edilen bilgileri kullanmadan önce daima uzmanların her birine danışmalı ve açık izinlerini almalıdır. Sözlü kaynaklar ve uzmanların toplantılardaki ifadeleri hakkında bilgi almak için, bkz. [Bölüm 8.3](#).

7.14 Yazarı olmayan başvuru kitapları ve internet başvuru siteleri

Yazarı olmayan başvuru kitapları:

Dipnot:

The Cambridge Companion to Postmodernism, 2004, sf. 70

Kaynakça:

The Cambridge Companion to Postmodernism, Cambridge University Press, Cambridge, 2004

Sözlük maddeleri:

Dipnot:

Oxford Dictionaries, Tanım: Detail, n.d., [url](#)

Kaynakça:

Oxford Dictionaries, Tanım: Detail, Oxford University Press, n.d., <https://en.oxforddictionaries.com/definition/detail>, erişim tarihi 18 Ekim 2017

7.15 Bilimsel inceleme ve tez

Dipnot:

Gaasbeek, T., Bridging Troubled Waters? Everyday inter-ethnic interaction in a context of violent conflict in Kottiyar Pattu, Trincomalee, Sri Lanka (Sorunlu Sular Arasında Köprü Kurmak? Kottiyar Pattu, Trincomalee, Sri Lanka'da şiddetli çatışma bağlamında etnik gruplar arası günlük etkileşim), Doktora Tezi, 26 Mayıs 2010, [url](#), sf. 398

Kaynakça:

Gaasbeek, T., Bridging Troubled Waters? Everyday inter-ethnic interaction in a context of violent conflict in Kottiyar Pattu, Trincomalee, Sri Lanka (Sorunlu Sular Arasında Köprü Kurmak? Kottiyar Pattu, Trincomalee, Sri Lanka'da şiddetli çatışma bağlamında etnik gruplar arası günlük etkileşim), Wageningen Üniversitesi (Hollanda), Doktora Tezi, 26 Mayıs 2010, <http://edepot.wur.nl/138278>, erişim tarihi 4 Ocak 2018

7.16 Veri Tabanları

•cretsiz erişilebilen veri tabanı:

Dipnot:

START, 2015 ile 2016 arasındaki olaylar, GTD, n.d., [url](#)

Kaynakça:

START (National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism - Terörizm Çalışmaları ve Terörizme Tepki İçin Ulusal Konsorsiyum), 2015 ile 2016 arasındaki olaylar, Global Terrorism Database (GTD), n.d., bulunduğu adres: <https://www.start.umd.edu/gtd>, erişim tarihi 15 Ocak 2018

Abonelikle erişilebilen veri tabanı:

Dipnot:

Reuters, Update 2 – Gridlock as Bangladesh Opposition Spurns Talks (Güncelleme 2 – Bangladeş Muhalefeti Görüşmelere Burun Kivırırken Siyasi Çıkamaz), 29 Nisan 2006

Kaynakça:

Reuters, Update 2 – Gridlock as Bangladesh Opposition Spurns Talks (Güncelleme 2 – Bangladeş Muhalefeti Görüşmelere Burun Kivırırken Siyasi Çıkamaz), 29 Nisan 2006, Abonelikle bulunduğu adres: Factiva

7.17 Televizyon, film ve video yayınları

Televizyon, uzun metrajlı film ve çevrim içi videolardan belgeselleri başlıktan sonra sırasıyla [TV], [film] veya [çevrim içi video] notu düşerek alıntılaysın. Bu eserleri uygun olduğu şekilde, bir şahıs olarak yapımcısının veya onu üreten kuruluşun adı altında alıntılaysın. Varsa yapımcının içeriğine resmî bir bağlantı kullanın.

Dipnot:

CIR, To kill a sparrow (Bir serçe öldürmek) [Çevrim içi video], 19 Ekim 2014, [url](#)

Kaynakça:

CIR (Centre for Investigative Reporting), To kill a sparrow (Bir serçe öldürmek) [Çevrim içi video], 19 Ekim 2014, <https://www.youtube.com/watch?v=Pwfc3WWYNlc>, erişim tarihi 25 Haziran 2017

7.18 Radyo yayınları ve podcastler

Dipnot:

Verma, S., AAN's Sari Kouvo discusses the ICC intervention in Afghanistan (AAN'dan Sari Kouvo Afganistan'daki ICC müdahalesini tartışıyor) – Kasım 2017 [Podcast], AAN, 30 Kasım 2017, [url](#)

Kaynakça:

Verma, S., AAN's Sari Kouvo discusses the ICC intervention in Afghanistan (AAN'dan Sari Kouvo Afganistan'daki ICC müdahalesini tartışıyor) – Kasım 2017 [Podcast], Afghanistan Analysts Network (AAN), 30 November 2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/Podcasts/aans-sari-kouvo-discusses-the-icc-intervention-in-afghanistan-november-2017/>, erişim tarihi 4 Ocak 2018

7.19 Bloglar

Sosyal medyaya benzer şekilde, blog gibi kaynaklar EASO COI Raporu metodolojisi uyarınca dikkatli bir şekilde değerlendirilmeli ve nitelendirilmelidir. Dipnotta/kaynakçada blogları alıntılarken blogun yazarı, belli makalenin/ sayfanın başlığı, yazarın blogunun başlığı, URL ve erişim tarihine yer verin.

Dipnot:

Wing, J., Security in Iraq: Dec 22-28, 2017, Musings on Iraq (Irak Üzerine Düşünceler) [Blog], 30 Aralık 2017 [url](#)

Kaynakça:

Wing, J., Security in Iraq: Dec 22-28, 2017, Musings on Iraq (Irak Üzerine Düşünceler) [Blog], 30 Kasım 2017, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2017/12/security-in-iraq-dec-22-28-2017.html>, erişim tarihi 17 Ocak 2018

7.20 Sosyal medya

Sosyal medya maddelerinde kullanıcı adı/hesap sahibi, köşeli parantez içinde kullanılan platform, iletinin tarihi (ileti tarihi:), url ve erişim tarihi belirtilir.

Dipnot:

EUinAfghanistan, [Twitter], ileti tarihi: 25 Ekim 2017, [url](#)

Kaynakça:

EUinAfghanistan, [Twitter], ileti tarihi: 25 Ekim 2017, <https://twitter.com/euinafghanistan>, erişim tarihi 2 Kasım 2017

Dipnot:

Afghan Atheists Organization (Afgan Ateistleri Örgütü) [Facebook], ileti tarihi: 7 Eylül 2017, [url](#)

Kaynakça:

Afghan Atheists Organization (Afgan Ateistleri Örgütü) [Facebook], ileti tarihi: 7 Eylül 2017, <https://www.facebook.com/atheists.af/>, erişim tarihi 16 Ağustos 2017

7.21 Haritalar, tablolar ve grafikler

Diğer kaynaklardaki gibi alıntılar aynı temel formu takip eder; formata köşeli parantez içerisinde yer verin: [harita], [tablo] [grafik].

Dipnot:

ISW, Iraq Control of Terrain (Irak Kontrol Bölgeleri) [Harita], 15 Aralık 2016, [url](#)

Kaynakça:

ISW (Institute for the Study of War - Savaş Çalışmaları Enstitüsü), Iraq Control of Terrain (Irak Kontrol Bölgeleri) [Harita], 15 Aralık 2016, <http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Iraq%20Bobby%20map%2015%20DEC%202016%20PDF.pdf>, erişim tarihi 22 Şubat 2017

8. Sözlü referans kaynağı örnekleri

Sözlü kaynaklarla e-posta, yüz yüze görüşmeler, Skype mülakatları veya telefon mülakatları aracılığıyla yapılan iletişimleri alıntılarken kaynakça referansında aşağıdaki bilgiler yer almalıdır:

- kaynak soyadı ve baş harfleri/adı (isimsiz kaynak değilse [Bölüm 8.4](#)'teki gibi);
- operasyonel varlık, uzmanlık ve unvanın kaynak tanımı (bkz. [Bölüm 3.7](#));
- iletişim kanalı (Skype mülakatı; e-posta; inceleme misyonu mülakatı);
- mülakat yeri, varsa;
- iletişim tarihi.

Aşağıda farklı sözlü kaynak etkileşimlerinin nasıl alıntılanacağına dair örnekler bulunmaktadır.

8.1 Sözlü kaynaklarla telefon, Skype aracılığıyla veya yüz yüze yapılan mülakatlar

Kaynakların tanıtımı ve tanımlanması hakkında daha fazla bilgi almak için, bkz. [Bölüm 3.7](#). Kaynakçada alıntılama örnekleri aşağıda verilmiştir:

Telefon veya Skype mülakatı:

Burton, R., telefon mülakatı, 22 Ocak 2012. Richard Burton Kinshasa Üniversitesi'nde Tarih Profesörü olup Somali konusunda uzmanlaşmıştır.

Marifat, H., Skype mülakatı, 16 Eylül 2012. Hadi Marifat sivil toplum kuruluşu Afganistan İnsan Hakları ve Demokrasi Örgütü'nün (AHRDO) Müdürü (<http://ahrdo.org>), ve eş kurucularından biridir.

Bir inceleme misyonu (FFM) esnasında yüz yüze mülakat veya yüz yüze görüşme:

Kouvo, S., mülakat, Brüksel, 13 Nisan 2012. Sari Kouvo uluslararası hukuk alanında doktora sahibi olup Afganistan Analysts Network'ün (AAN) eş yöneticisidir.

8.2 Kaynaklarla yapılan e-posta görüşmeleri ve yazışmalar

Bir COI araştırma görevlisi ile harici kaynak arasındaki yazışmalar (bir konu hakkında e-posta teatisi gibi) uygun tarih ile birlikte bu nitelikte alıntılanmalıdır. E-posta ile gönderilen bilgiler bir uzman incelemeci tarafından bir EASO COI raporuna yönelik kalite incelemesi esnasında yapılan ve raporu yazan tarafından metne dâhil etmek için yararlı sayılan yorumları da içerebilir. Bilginin güvenilirliğini değerlendirmek için kaynak hakkında ek bilgilere yer verin.

Dipnot ve kaynakça örnekleri:

E-posta:

Dipnot ve kaynakça:

Kaiser, F., e-posta, 23 Mart 2012. Bay Kaiser Swaziland Eğitim Bakanı'dır.

Ruttig, T., e-posta, 2 Ekim 2017. Thomas Ruttig, Afganistan konusunda bir uzman ve Afghanistan Analysts Network'ün (AAN) eş yöneticisidir.

Sonraki dipnotlar kısaltılabilir.

İnceleme süreci esnasında yapılan ve rapora eklenen uzman incelemeci yorumları:

Dipnot ve kaynakça:

Smith, J., e-posta, 22 Eylül 2017. Bölgedeki çatışma analizi alanındaki 20 yıllık araştırma deneyimiyle Orta Amerika konusunda çalışan bir akademisyen olan Dr. J. Smith bu yorumu bu raporun incelemesi esnasında yapmıştır.

Sonraki dipnotlar kısaltılabilir.

8.3 Toplantı ve konferanslarda yapılan sözlü kaynak bildirimleri

Kamuya açık bir şekilde yayımlanmamış EASO çalıştaylarında, toplantılarında ve konferanslarında toplanan sözlü kaynak bilgileri bireysel kaynakların açık onayı alınmadıkça kamu raporlarında kaynak gösterilemez. Sözlü kaynaktan onay alınırsa bilgi aşağıdaki gibi alıntılanabilir.

Dipnot:

Uzman soyadı, Baş harfleri, Sunum başlığı, Toplantıyı organize eden kuruluş, Toplantı başlığı, Toplantı tarihleri, Toplantı yeri

Kaynakça:

Uzman soyadı, Baş harfleri, Sunum başlığı, Toplantıyı organize eden kuruluş, Toplantı başlığı, Toplantı tarihleri, Toplantı yeri

Kamuya açık, yayımlanmış toplantı tutanaklarının nasıl alıntılanacağı hakkında daha fazla bilgi almak için bkz. [Bölüm 7.13](#).

8.4 İsimli sözlü kaynaklar

Tüm isimli kaynaklara kaynakçada ayrı bir listede yer verilir. Liste, bir örneği aşağıda bulunan bir girişle başlamalıdır. İsimlilik nedenini raporun başka bir yerinde tekrar etmeye gerek yoktur:

Metinde:

EASO bu rapor için Afganistan'a dönüş konusunda çalışan bir program yetkilisi ile mülakat yaptı; kaynağın bildirdiklerine göre...

Dipnot:

Program yetkilisi, Skype mülakatı, 7 Ağustos 2017

Kaynakça:

Program yetkilisi, Skype mülakatı, 7 Ağustos 2017. 2015 yılına kadar birkaç yıl Kabil'de bulunmuş program yetkilisi geri göç sorunları üzerine çalışmakta ve sık sık ülkeye dönmektedir. Kaynak son birkaç yıl içinde Afganistan'daki birçok uluslararası STK için geri dönenlerle çalışmıştır.

İsimli kaynaklar için daha fazla kaynakça maddesi örnekleri:

Sandline International'dan uzman, e-posta, 2 Şubat 2012. İrtibat kurulan kişi Londra'da bulunan Sandline International için çalışan bir STK güvenlik yönetimi uzmanıdır. Şahıs güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını istemektedir.

Siyasi analist, Skype mülakatı, 18 Ekim 2012. Güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını isteyen kaynak Kabil'de yerleşik bir siyasi analisttir.

Yerel kaynak, e-posta, 12 Nisan 2012. Yerel kaynak uluslararası bir kuruluş için eyaletteki olaylar hakkında izleme ve raporlama konusunda büyük bir deneyime sahiptir. Şahıs güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını istemektedir.

Yerel kaynak, telefon mülakatı, 23 Nisan 2012. Yerel kaynak Gazni eyaletinde yerleşik bir basın muhabiridir. Şahıs güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını istemektedir.

Güvenlik Analiz Departmanı, Güney/Orta Somali—Etki Sahası [Harita], e-posta, 2 Nisan 2014. Bu departman yirmi yıldan fazladır Somali’de Somali hakkında çalışmaktadır. Bu departmanın görevlerinden biri Somali’deki güvenlik durumlarını izlemek ve analiz etmektir. Departmanın organı güvenlik analizlerini yayımlamak istememektedir, çünkü bunların kullanım amacı kendi çalışanlarının güvenliğini garanti etmektir. Organ, güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını istemektedir.

Bilgi kaynaktan bir üçüncü tarafça elde edilmişse üçüncü taraf açıklanmalıdır. Bu açıklama iletişim kanalıyla ilgili açıklamadan sonra yapılabilir.

Bir UÖ (Uluslararası Örgüt) temsilcisi, CGRS/CEDOCA Belçika tarafından gerçekleştirilen araştırma misyonu esnasında yapılan mülakat, 12 Ekim 2014. Güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını isteyen kaynak, eyalette faaliyet gösteren bir UÖ’nün bir temsilcisidir.

Bir UÖ’nün ekip üyesi, Staatendokumentation’un bir COI uzmanı tarafından yapılan mülakat ve sonraki e-postalar, Avusturya Federal Sığınma Ofisi’nin COI birimi, 3-5 Ekim 2012.

9. Araştırma kayıtlarının muhafazası

COI raporlarında alıntılanan tüm kaynakların dijital kopyalarının korunması COI araştırma görevlileri için iyi bir uygulamadır. Dijital kopyalar raporların hazırlama aşaması bittikten sonra EASO'ya verilmelidir. Bu, EASO raporunda kullanılmak üzere sözlü kaynaklarla gerçekleştirilen mülakatların transkriptlerini/yazışmalarını, dijital ortamda bulunmayan kitap sayfalarının ve kâğıt üzerinde bulunan kaynaklarının taramalarını, alıntılanan internet sayfalarını ve raporda kullanılan raporların PDF'lerini/dijital kopyalarını içerir.

Ek A — Örnek kaynakça

Bu kaynakçadaki maddeler önce yazar adı ve sonra başlığa göre olmak üzere alfabetik olarak düzenlenmiştir.

Sözlü kaynaklar

Aşağıdaki kaynaklar güvenlik nedenleriyle isimlerinin kısmen gizli kalmasını ve yalnızca mesleklerine veya kuruluşlarının türüne göre alıntılanmak istemiştir.

NRC, Bir hukuk danışmanı ile Skype mülakatı, 29 Ağustos 2017. Afganistan’da bulunan ve Afganistan’da yerinden edilmiş kişiler ve geri dönenlerle yaşanan arazi anlaşmazlıkları (barınma, toprak, mülkiyet hakları) konularında çalışmalar yapan Norveç Mülteci Konseyi (NRC) hukuk müşaviri. NRC, Afganistan’da yerinden edilmiş insanlar için yardım sağlayan ve bunları izleyerek hakkında raporlar hazırlayan bağımsız bir insani yardım kuruluşudur.

WAW (Afgan Kadınlar için Kadınla), Üst düzey bir temsilci ile Skype mülakatı, 21 Ağustos 2017 ve e-posta, 22 Kasım 2017. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz kalan kadınlara hizmet, danışmanlık ve destek sağlayan ve 13 ilde faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu olan Afgan Kadınlar için Kadınlar’ın (WAW) üst düzey bir temsilcisi. Kaynak güvenlik nedenleriyle isminin gizli kalmasını istemiştir.

Yazılı kaynaklar

Afganistan, Ceza Kanunu, 22 Eylül 1976, bulunduğu adres: <http://www.refworld.org/docid/4c58395a2.html>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

AI (Uluslararası Af Örgütü), Afghanistan: Kabul bombing is a war crime (Afganistan: Kabil bombalanması bir savaş suçudur), 24 Temmuz 2017, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/07/afghanistan-bombing-is-a-war-crime/>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

AI (Uluslararası Af Örgütü), Afghanistan: Taliban show contempt for civilian life (Afganistan: Taliban sivil hayatı küçümsüyor), 10 Ocak 2017, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/01/afghanistan-taliban-show-contempt-for-civilian-life/>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

Barfield, T., Afghanistan: A Cultural and Political History (Afganistan: Kültürel ve Siyasi Bir Tarih), Princeton University Press, Princeton, 2012

Danimarka, DIS (Danish Immigration Service - Danimarka Göç Servisi), Report from the Danish Immigration Service’s fact finding mission to Nairobi, Kenya and Mogadishu, Somalia: 2-12 May 2015 (Danimarka Göç Servisi’nin Nairobi, Kenya ve Mogadişu Somali’ye Yaptığı İnceleme Misyonunun Raporu: 2-12 Mayıs 2015), Eylül 2015, https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/E7BE9811-3CA0-4F86-BD27-749FB153B73A/0/Somalia_FFM_report_2015.pdf, erişim tarihi 16 Ekim 2017

HRW (İnsan Hakları İzleme Komitesi), “I had to run away”: The Imprisonment of Women and Girls for “Moral Crimes” in Afghanistan (“Kaçmak zorundaydım”: “Ahlak Suçları” için Kadınların ve Kızların Hapsedilmesi), 4 Mart 2012, https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/afghanistan0312webwcover_0.pdf, erişim tarihi 6 Kasım 2017

Uluslararası Kriz Grubu, Afghanistan: The Future of the National Unity Government (Afganistan: Ulusal Birlik Yönetimi’nin Geleceği), 285 sayılı Rapor, 10 Nisan 2017, <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/285-afghanistan-future-national-unity-government>, erişim tarihi 4 Ekim 2017

UNCAT (BM İşkenceye Karşı Komite), Afghanistan’ın İkinci Dönemsel Raporu Hakkında Sonuç Gözlemleri, CAT/C/AFG/CO/2, 12 Haziran 2017, http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT/C/AFG/CO/2&Lang=En, erişim tarihi 12 Ekim 2017

BM İnsan Hakları Konseyi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Ukrayna'daki İnsan Hakları Durumuna yönelik raporu (16 Mayıs'tan 15 Ağustos 2017'ye), A/HRC/36/CRP.2, 25 Eylül 2017, <http://www.refworld.org/docid/59c8ed184.html>, erişim tarihi 13 Ekim 2017

USCIRF (US Commission on International Religious Freedom - ABD Uluslararası Dinî Özgürlük Komisyonu), Yıllık Rapor 2017 – Afganistan, 26 Nisan 2017, <http://www.uscirtf.gov/sites/default/files/Afghanistan.2017.pdf>, erişim tarihi 12 Ekim 2017

USDOS (US Department of State - ABD Dış İşleri Bakanlığı), 2015 yılı İnsan Hakları Uygulamalarıyla İlgili Ülke Raporları – Afganistan, 13 Nisan 2016, <https://www.state.gov/documents/organization/253169.pdf>, erişim tarihi 15 Ekim 2017

USDOS (US Department of State - ABD Dış İşleri Bakanlığı), Uluslararası Dinî Özgürlükler Raporu 2016 – Afganistan, 15 Ağustos 2017, <https://www.state.gov/documents/organization/269168.pdf>, erişim tarihi 14 Ekim 2017

Ek B – Düzeltme okuması kontrol listesi

Raporları yazarlar içerikten ve raporlarındaki alıntılardan sorumludur. İnceleme için harici uzmanlara göndermeden önce çalışma üzerinde son bir düzeltme okuması yapılması tavsiye edilir. Yazım tarzının ve alıntılama gerekliliklerinin doğru olup olmadıklarını kontrol etmek için kısa bir kontrol listesi aşağıda bulunmaktadır.

- Bölüm ve alt bölüm numaralandırmalarının doğruluğunu kontrol edin.
- İçindekileri kontrol edin ve güncelleyin; sayfa sayılarının doğruluğunu kontrol edin.
- Raporda tüm zorunlu bölümlerin/başlıkların/feragatnamelerin bulunduğunu kontrol edin.
- Kelime işlemcide dil bilgisi ve yazım kontrolü yapın.
- Yazım ve noktalama hatalarını kontrol edin.
- Belgedeki tüm ilgili kavramları içeren kavramlar dizinini kontrol edin.
- Kavramların tüm belge genelinde tutarlı bir şekilde yazıldığından emin olmak için belgeyi tarayın.
- Tüm dipnotların noktadan sonra düzgün bir şekilde görüldüğünden emin olun.
- Tüm dipnotların otomatik olarak doğru bir şekilde numaralandığından emin olun.
- Dipnottaki tüm köprülerin aktif, doğru ve kullanışlı olduğundan emin olun.
- Kaynakça referanslarının düzgün bir şekilde sıralandığını ve doğru olduklarını kontrol edin.
- Kaynakçadaki bağlantıların aktif, doğru ve kullanışlı olduğundan emin olun.
- Bölümler arasındaki tüm dâhil çapraz bağlantıların aktif, doğru ve kullanışlı olduğundan emin olun.
- Herhangi bir gizli metin/köprü olup olmadığını kontrol etmek ve bunları kaldırmak için görsellerin, haritaların ve tabloların üzerine gelin.
- Görsel, harita ve tabloların uygun kalitede olduklarını kontrol edin.

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct information centres. You can find the address of the centre nearest you at: <http://europa.eu/contact>

On the phone or by email

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696 or
- by email via: <http://europa.eu/contact>

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: <http://europa.eu>

EU publications

You can download or order free and priced EU publications from EU Bookshop at: <http://publications.europa.eu/eubookshop>. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see <http://europa.eu/contact>).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data from the EU

The EU Open Data Portal (<http://data.europa.eu/euodp>) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, both for commercial and non-commercial purposes.

Publications Office
of the European Union